

GAZETA POLSKA CHICAGO

PISMO LUDOWE DLA POLONII W AMERYCE.

No. 34.

Chicago, Illinois, Czwartek, dnia 23go Sierpnia 1906 roku.

ENTERED AT THE POST OFFICE OF CHICAGO, ILLINOIS, AS SECOND-CLASS MATTER.

Rok 34.

PREMIUM...

czyli podarunki dla naprzód
płatnych abonentów "Gazety
Polskiej w Chicago."

Ponieważ wielu abonentów za-
pisuje gazetę na kwartał lub pół
roku, co utrudnia bardzo prowa-
dzenie księzek i narazę nas na
znaczące koszty, postanowiliśmy
dać każdemu abonentowi, który
opłaci z góry "Gazetę Polską"
na cały rok, premię, czyli poda-
runek wartości jednego dolara
w księzkach znajdujących się
w naszej księgarni, tak Powie-
ściowych, Historycznych, jako też
do Nabożeństwa, za dopłatą 10c
na przyszłą teję premii. Jeżeli
na premię wybierane są Roczniki
Tygodnika, to trzeba dołączyć
40c. na przyszłość.

Jeżeli książka, wybrana na
premię, kosztuje więcej jak dolara,
to abonent dopłaca tyle, ile
książka ponad dolara kosztuje i
przysyła te sumę razem z abona-
mentem. Np.: Kto sobie wybierze
w premii powieść Hrabia Monte-
Christo która kosztuje \$2.00, to
odciąga sobie \$1.00 jako pre-
mię, a \$1.00 przysyła razem
z prenumeratą i dołącza 10c na
przyszłą premię. Prawo do po-
wyższej premii mają tak samo
nowi, jak i starzy abonenty
"Gazety Polskiej."

"Gazeta Polska" na cały rok
kosztuje \$2.00, na pół roku \$1.25,
na cztery miesiące \$1.00, na
kwartał 75c.

"Gazeta Polska" do Europy
kosztuje \$3.00 na rok, \$1.50 na
pół roku.

Katalogi księzek i obrazów
wysyłamy każdemu na żądanie
bezpłatnie.

"Gazetę Polską" można zapi-
sywać każdego czasu.

Na zmianę adresu należy przy-
słać 10c. w znakach poczt.

NASI PODROZUJĄCY AGENCI I KOLEKTORZY.

Nazymy podróżujących agentami są
obecnie pp. W. Radomski, W. Michałski,
W. Pawłowski, S. Zukowski, J. M. Sien-
kiewicz i St. Góralski. Posiadają oni
nasze zupełne zaufanie i mają prawo
kolektować za "Gazetę Polską" i książki
na co wydają kwity.

Pan W. Radomski kolektuje obecnie
za "Gazetę Polską" w St. Paul, Minne-
apolis i South Dakota.

Pan W. Michałski kolektuje za "Gazetę
Polską" w Schenectady, Buffalo, W. Sene-
ca, Tonawanda, Niagara Falls, De-
pew i okolicznych miastach Stanu New York.

Pan Pawłowski kolektuje w Ashley,
Hazleton, Mahanoy City, Mt. Carmel,
Shamokin i okolicznych miastach.

Pan Stanisław Góralski kolektuje
w Worcester, Webster i całym Stanie
Massachusetts i Rhode Island.

Pan J. M. Sienkiewicz kolektuje
w Stanach Pennsylvania i New York.

Pan Antoni Mikołajczyk kolektuje w
New Haven, Conn., i okolicy.

P. St. Zukowski, adres 878 N. Her-
mitage ave. Chicago III. kolektuje w
Chicago, Ill. i w Stanach Indiana, Mi-
chigan, Wisconsin i Illinois.

Abonent, który ma opłacić prenu-
meratę za "Gazetę Polską", idący do
pracy, niechaj przekaże ją do domu pie-
niądze i upoważnia swoje żony do zapła-
cenia abonamentu, a odbiorą zaraz od
nich swoje premie, jakie sobie odbiorą,
ponieważ wieczorem po 6-iej wnet zmrok
zapadnie, to mało obiekty można, a cały
dzień się zmarnuje.

Władysław Dyniewicz.

Do Abonentów.

Kto z Czytelników ma na
adresie znaczek "August 6",
znaczy to, że prenumerata jego
skończyła się w Sierpniu 1906.
Kto chce nadal Gazetę Polską
odbiierać, niechaj natychmiast
prześle prenumeratę: w prze-
ciwnym razie wysyłkę gazety
wstrzymamy. W. Dyniewicz.

OD WYDAWNICTWA.

Kto kupuje książki w małej
ilości a chce je otrzymać szybko
i do własnych rąk, niechaj dołą-
czy 10c na specjalną przesyłkę
(Special Delivery).

W. Dyniewicz.

Trzęsienie ziemi w Połudn. Ameryce.

Terror w Królestwie Polskiem.

Zamach na gubernatora Skallona w Warszawie.

Rewolucja na Kubie.

Obili Amerykanek.

PETERSBURG, 16 sier-
pnia. — Na Newskim Pro-
spekcie wydarzył się wczoraj
następujący wypadek: Panna
Smyrnów idąc z to-
warzyszka przez ulicę i zo-
baczywszy przejeżdżający
obok niej oddział kawale-
ryi, rzekła głośno: "Jacy
oni weseli, jakby zdobyli
port Artura!..." Te słowa
wywołały śmiech wśród sto-
jących obok osób, które
zaczęły wołać: Jak tam było
w porcie Artura? Za
chwilę panna Smyrnów oto-
czona została przez żandar-
mów, którzy przemocą za-
brali ją do powozu i zawie-
zli do pułkownika Stenbo-
cka. Tenże nie chciał się
mieszać do tej sprawy i po-
stanowił oddać panie Smyr-
now do policyi, ale oficerowie
sprzeciwili się temu i
zażądali natychmiastowego
ukarania dziewczyny. Spro-
wadzono ją na podwórze i
tutaj w obecności oficerów
dano jej dwadzieścia siedm
uderzeń rękawicami. Suknie
jej zostały pocięte na drob-
ne kawałki. Ciało pokraja-
ne, jak gdyby nożami...

WASHINGTON, 16 sier-
pnia. — Wiadomość o bru-
talnym obciążeniu się z panną
Smyrnów wywołała tutaj
niesłychane oburzenie. Zda-
je się bowiem, że ta ofiara
brutalności żołdaków carskich
jest rodowitą Amery-
kanką spokrewnioną ze zna-
ną tutejszą rodziną amery-
kańską Wadsworthów. Panna
Smyrnów była serdeczną
przyjaciółką córki prezy-
denta, obecnej pani Long-
worth i była bardzo lubianą
w tutejszych kołach towa-
rzyskich. W roku zeszłym
przeniosła się do Petersburga.

Anarchia w Królestwie.

WARSZAWA, 16 sier-
pnia. — Wczorajszy dzień
święteczny krwawo zapisał
się w pamięci mieszkańców
tego miasta. Partye rewolu-
cyjne użyły go na wykonanie
całego szeregu zama-
chów przeciw policyi, chcąc
się zemścić za to, że przed
kilkoma dniami aresztowano
dziesięciu niewinnych robo-
tników, zamieszkałych na
przedmieściu Praga. Zama-
chy te wykonane zostały
prawie równocześnie w kil-
ku dzielnicach miasta. Ko-
ściółki były przepelnione z
okazy uroczystości Wnie-
bowzięcia N. P. M., a lu-
dzie wyjechali całymi masami
na wycieczki po za mia-
sto. Na ulicach panował
spokój, nikt nawet nie
przypuszczał, że tak krwa-
we wypadki się przygoto-
wują.

Dopiero o pierwszej w
południe zaczęły nadocho-
dzić pierwsze wiadomości.
Ogółem padło ofiarą zama-
chów: siedemnastu poli-
cyantów, czterech żandar-
mów i siedmiu żołnierzy.

Krew się leje.

WARSZAWA, 17 sier-
pnia. — Dzień wczorajszy
miał znowu wśród odgłosu
pekających bomb i strza-
łów rewolwerowych. Na za-
machy rewolucjonistów od-
powiedziało wojsko salwa-
mi karabinowymi, mordu-
jąc i kalecząc niewinnych
przechodniów, którzy przy-
padkowo znajdowali się na
ulicach. Trupiarstwo warszawskie
były wczoraj wie-
czór pełne ciał ludzkich.
Ale dotąd nikt nie wie, ilu
ludzi w tych strasznych
dniach ostatnich zostało
zabitych lub poranionych.
Strzelanie na ulicach i wal-
ki pojedynczych oddziałów
wojska z rewolucjonistami
trwały całą noc wczorajszą
i cały dzień. Wedle wykazu
ogłoszonego przez policyę
przedstawia się liczba ofiar
jak następuje: 31 policyan-
tów i żołnierzy zostało za-
bitych, a 18 ciężko rano-
nych. 15 obywateli poległo.
70 jest ciężko rannych, a
90 odniosło lekkie rany.
Rewolucjonisci zdają się
nie mieć niewyczerpany zapas
bomb. Rzucają je oni na
policyantów i wojsko, na
procesy, składy rządowe i
budynki policyjne. Przez
cały dzień słychać tylko
odgłosy pekających bomb.
A zaraz potem rozlegało
się straszne echo salw kara-
binowych, które niosły
śmierć i zniszczenie. Wczo-
raj o 9 rano rzucił jakiś
młody człowiek bombę na
procesję powracającą z Ro-
kitny. Na odgłos eksplozji
nadlecieli kozaacy i bez o-
strzeżenia i powodu zaczęli
strzelać do uczestników
procesji, raniąc trzydziestu
z pomiędzy uczestników.

Niektórzy utrzymują, że
powodem tych zamachów
była pogłoska o zaprowa-
dzeniu stanu oblężenia w
całym Królestwie Polskiem.
Z kół stojących blisko rządu
otrzymano zaś wiadomo-
ść, że władze naczelne
Królestwa Polskiego nadesła-
ły do ministerium komu-
nikat, w którym, omawia-
jąc wypadki dni ostatnich,
dochodzą do wniosku, że je-
dynym punktem wyjścia z
obecnego położenia może
być albo niezwłoczne ogło-
szenie Królestwa Polskiego
w stanie oblężenia z nada-
niem jak najszerszych praw
tego stanu warszawskiemu
generał-gubernatorowi. Lub
też niezwłoczne zniesienie
stanu wojennego, który ja-
ko środek represji okazał
się zupełnie niewystarczają-
cym.

Sprawa ta ma być podo-
bno omawianą na najbliż-
szem posiedzeniu ministe-
rium.

ŁÓDŹ, 16 sierpnia. —
Szereg zamachów skierowa-
nych przeciw żandarmerji i
policyi wykonany został
wczoraj w tym mieście. Na
stację policyjną w trzecim
dystrykcie rzucono bombę
dynamitową, która zniszc-
zyła budynek i ciężko ra-
niła sześciu policyantów i
trzech żandarmerji. Podo-
bne zamachy wykonane zo-
stały na ulicach Mikołaj-
skiej, Aleksandrowskiej i
innych, a w odpowiedzi na
nie silne oddziały wojsk
wystąpiły na ulice miasta.
Do dziesiątej w nocy trwały
starcia między rewolucy-
onistami a kozakami i drago-
nami. Dwadzieścia osób zo-
stało ciężko pokaleczonych.

Takie same wiadomości
nadeszły z Radomia, Kijo-
wa, Płocka, Iwanówka i
Samary.

Ogółem biorąc, zabito
wczoraj sześćdziesiąt trzy
osób, a przeszło dwadzie-
ścia odniosło ciężkie rany.

PETERSBURG, 16 sier-
pnia. — Śledztwo w spra-
wie zamachu na wielkiego
księcia Michała Michajłow-
icza zostało już ukończone.
Zebrano dowody, że sześć-
dziesięciu dziewięciu żoł-
nierzy strzelało na wujka
carskiego ostremi nabojami.
Czy ci ludzie żyją jeszcze, o
tém telegramy nie donoszą.
Zapewne bez wyroku ich
wymordowano i wrzucono
do jednego dołu.

Zamach na Skallona.

WARSZAWA, 20 sier-
pnia. — Na gubernatora
Warszawy generała Skallona
na popelniony został za-
mach za pomocą bomb. Nie
został on ciężko raniomym,
ale eksplozja bomb wywo-
łała u niego tak gwałtowne

wstrząśnienie mózgu, że
lekarze boją się o jego ży-
cie.

Szczegóły zamachu są na-
stępujące:

Generał Skallon jechał
ulicą Natolińską. Konie pę-
dziły cwałem, a w powozie
był tylko gub. Skallon i wo-
źnica. Nagle eksplodowała
bomba jedna, druga i trze-
cia. Pekły one z niesłycha-
ną siłą tuż przy powozie
gubernatora, ale nie uszko-
dziły ani powozu ani Skal-
lona. Woźnica nie oglądając
się za siebie, jeszcze bar-
dziej zaciął konie i pope-
dził z niesłychaną szybko-
ścią wprost do pałacu. Gdy
otworzono drzwi powozu,
w którym Skallon siedział,
znaleziono go całkiem nie-
przytomnego. Z małej rany
na głowie sączyła się krew,
ale rana to była niezna-
czna. Po dłuższym dopiero
badaniu okazało się, że
Skallon cierpi na wstrzą-
śnienie mózgu, wywołane
silną eksplozją bomb. Stan
jego jest poważny. Spra-
wów nie ujęto.

Wiadomość o zamachu na
gubernatora Skallona wy-
wołała w sferach urzęd-
owych i policyjnych niesły-
chaną panikę. Mnóstwo żan-
darmów i policyantów usu-
wa się ze służby, widząc w
tem jedyny sposób ocalenia
życia. Wszyscy czynownicy
widzą i wierzą, że zostali na
śmierć skazani, i dlatego
rezygnują z posad, aby nie
paść ofiarą zamachów.

Położenie w Warszawie
jest okropne. Wojsko otrzy-
mało rozkaz strzelania do
każdego podejrzanego. Szpi-
tala są przepelnione i pa-
cyenci leżą w sieniach i ko-
rytarzach. W trupniarni
leży kilkadziesiąt zwłok
znalezionych na ulicy. Nie-
podobna podać liczby za-
bitych i raniomym w osta-
tnich dniach.

Zjazd panujących.

KRONBERG, Hessen
Nassau, 16 sierpnia. — Król
Edward przybył tu wczoraj
rano o 9-tej pociągami nad-
zwyczajnym z Frankfurtu
nad Menem. Cesarz Wil-
helm wraz z kilku książ-
kami oczekiwał króla na
dworcu. Wilhelm jako sio-
strzeniec pomógł wysiąść
grubemu wujaszkiowi z po-
wozu, poczem obaj ucało-
wali się na sposób polski, z
"dubeltówką". Edward miał
na sobie czarny surdut, a
na głowie cylinder. Wil-
helm zaś był ubrany w
mundur pułku strzelców
poznanskich, a na głowie
miał potężny hełm stalowy.

W towarzystwie króla
Edwarda procz masy do-
stojników dworskich znaj-
dował się sir Charles Har-
dinge, podsekretarz stanu
dla spraw zewnętrznych,
dalej angielski ambasador
w Berlinie i brytyjski kon-
sul generalny Francis Op-
penheimer.

Po wzajemnem przedsta-
wieniu swity wuj i siostrze-
niec udali się w automobili
do zamku Friedrichshof na
śniadanko, poczem obaj mo-
narchowie zostali przez pe-
wien czas sam na sam. Re-
szta dnia zeszła im na zwie-
danie rzeczy godnych wi-
dzenia oraz na pochłanianie
smacznych przekąsek i wy-
chylanie szumiących puha-

row. Co ci dwaj dygnitarze
urządzili, to nie wiemy, ale
musiała to być mowa o po-
lityce europejskiej.

Widmo wojny.

SOFIA, 17 sierpnia. —
Zacieklność Rumunów i Bu-
garów przeciwko Grekom
przybiera coraz gwałto-
wniejsze rozmiary. Zacie-
kłość ta pochodzi z dawne-
go współubiegania się o
pierwszeństwo na półwyspie
balkkańskim.

Prawdopodobnie spór ten
zakończy się wojną intere-
sowanych państw.

Francja a Watykan.

PARYŻ, 18 sierpnia. —
Minister Briand przyjmo-
wał na audyencji kilku wy-
bitnych dygnitarzy i rozma-
wiał z nimi o sytuacji w
państwie z powodu wyda-
nia encykliki przez papieża
do francuskich arcybisku-
pów i biskupów, w której
poucza ich, jak mają się za-
chowywać wobec prawa,
oddzielającego państwo od
Kościoła. M. Briand sta-
nowczo zaprzeczył, jakoby
rząd zamierzał prowadzić
pertraktacje z papieżem
w celu zmodyfikowania pra-
wa. To ostatnie — zdaniem
ministra — musi być ta-
kiem, jakim jest. Sądził
on, że duchowieństwo zgo-
dzi się w końcu na to cał-
kiem zresztą słuszne prawo
po długich utyskiwaniach,
ale przewidział także moż-
ność silnego oporu i dlate-
go porobił naprzód przygo-
towania, aby opór ten siłą
zwalczyć.

Niemal wszyscy człon-
kowie gabinetu powrócili
już do Paryża, aby odbyć
konferencje w sprawie za-
targu i powziąć ostateczną
rezolucję rządu: Minister
Briand odbył dłuższą kon-
ferencję z premierem Sa-
rien.

Prawo rządowe nakazuje,
aby nie duchowieństwo za-
rządzało majątkami kościel-
nymi, lecz specjalne komi-
tety obywateli. W każdej za-
tem parafii ksiądz ma wy-
znaczyć komitet, złożony z
jego parafian, którzy zarzą-
dzać mają majątkiem kościo-
ła i prowadzić finanse. Je-
śli do dnia 11 grudnia r. b.
księża nie wyznaczą tych
komitetów — rząd zamknie
kościół i skonfiskuje mają-
tki kościelne na jeden rok.
Duchowieństwo pobierać
będzie te same pensje, co
przed wprowadzeniem ra-
wa rozdział Kościoła z pań-
stwem. Pensje duchowień-
stwa francuskiego wynoszą
rocznie \$5,800,000.

Straszne trzęsienie ziemi.

VALPARAISO, Chili, 18
sierpnia. — Miasto tutej-
sze nawiedzonym zostało
gwałtownym trzęsieniem
ziemi w nocy z czwartku
na piątek. O godzinie 8-mej
wieczór dało się czuć pier-
wsze trzęsienie, a w kilka-
naście minut potem nastąpi-
ło drugie. Siła obu była
niezwykła. Skąły granito-
we, na których miasto stoi,
zdawały się wychodzić z
posad i wznosiły się w górę.
W innych znowu częściach
miasta trzęsły się te skały
tak gwałtownie, że budynki
zapadały się w gruzy. Mie-
szkańcy miasta powybiegali
na ulice, które w mgnieniu

oka napełniły się ludźmi o-
panowanymi panicznym
strachem. Grozę położenia
pogorszyło to, że rury gazo-
we popękały, a wydobywa-
jący się gaz wybuchł płomi-
eniami i wzniecił pożar
w kilkuset miejscach ró-
wnocześnie.

Płomienie szerzyły się z
całą siłą i niszczyły jeden
za drugim domów za drugim.
Kilkaset osób znalazło
śmierć w ruinach. Kilkaset
ludzi spłonęło żywcem, nie
znalazszy ani pomocy ani
ratunku. Cała biznesowa
część miasta w ruinach. Ka-
tastrofa jest równie wielką
jak ta, która przed kilku
miesiącami nawiedziła San
Francisco.

Dzień wczorajszy był po-
godny i dopiero przy bla-
sku słońca można było zo-
baczyć rozmiary szkody.
Wiele budynków zrówna-
nych jest z ziemią. Ulice
są pełne gruzów i żelazni-
tak, że wszelki ruch musiał
być zastanowiony. Cały
dzień wczorajszy ogień się
szerzył niczem nie pow-
strzymany. Nie wiele jest
budynków w całym mie-
ście, któreby nie były zni-
szczone, lub bardzo uszko-
dzone. Siedm głównych ulic
zostało zupełnie zniszczo-
nych.

SANTIAGO, Chili, 18
sierpnia. — Ze wszystkich
prawie miast nadeszły wi-
adomości o wielkich szko-
dach wyrządzonych przez
trzęsienie ziemi, które mia-
ło miejsce zarówno w Chili,
jak w Argentynie. Rozmia-
rów szkód dotąd obliczyć
nie było można, ale są one
olbrzymie. Komunikacja
telegraficzna jest przerwa-
na, więc szczegóły o kle-
skach nadchodzą bardzo po-
woli.

VALPARAISO, 19 sier-
pnia. — Obecnie dopiero
będzie można obliczyć w
przybliżeniu szkody, wyrząd-
zone tu trzęsieniem ziemi.
Otóż całe prawie miasto
Valparaiso leży w gruzach,
3,000 osób zginęło, 7,000
zostało poranionych, a stra-
ty obliczają na 250 milio-
nów dolarów.

W mieście Santiago zgi-
nęło około 100 osób, 1,000
zostało poranionych a stra-
ty podają na 6 milionów
dolarów.

Oprócz tego nawiedziło
trzęsienie ziemi następujące
miasta Chili: Wina del
Mar, San Felipe, Quilota,
Illapel, Vallenar, Los An-
des, Limache, Quilque,
Llaili, Llai, Kuitel, Libat,
oraz następujące w Argen-
tynie: Tucuman, Andre,
Inca. Setkom tysięcy lu-
dzi grozi śmierć głodowa i
setki tysięcy ludzi są bez
dachów.

Nieszczęście na kolei.

MEKSYK, 18 sierpnia. —
Na kolei Mexican Central
na stacji Chihuahua eksplo-
dował nagle dynamit prze-
chowany w jednym z wago-
nów. Skutek eksplozji był
straszny. W mieście popę-
kały ściany. Siedmdziesiąt
ludzi pracujących na dwor-
cu niedaleko tego wagonu,
zostało rozszarpanych na
kawały. Części ciała, zna-
lezione w odległości jednej
mili od miejsca katastrofy.

INTERES BANKOWY

Kurs pieniędzy, które wysyłamy do Europy, jest następujący:

MARKA do Niemiec, W. Ks. Poznańskiego, Prus Wschodnich i Zachodnich i Słasku	24 ³⁰ / ₁₀₀ 15c
KORONA do Austrii, Galicji, Czech, Moraw i Węgier	20 ³⁰ / ₁₀₀ 25c
RUBEL — do Rosji, Litwy, i Polski pod Moskalą	52 ³⁰ / ₁₀₀ 25c
FRANK — do Francji, Belgii i Szwajcarii	19 ³⁰ / ₁₀₀ 15c
GULDEN — do Holandii	41 ³⁰ / ₁₀₀ 25c
KRONER — do Danii, Norwegii i Szwecji	27 ³⁰ / ₁₀₀ 25c
LIRA — do Włoch	19 ³⁰ / ₁₀₀ 25c

Wszelkie pieniądze wysyłane do Europy przez niżej podpisanego, dochozą bez żadnej zwłoki do miejsca przeznaczonego i wypłacone gotówką prawdziwym odbiorcy, ponieważ pieniądze te wysyłane są za pośrednictwem banku w Lipsku, który to bank ma nierozerwalne stosunki z tym bankiem, największym w całej Ameryce "First National Bank of Chicago".

Władysław Dyniewicz.

Kalendarz Tygodniowy.

SIERPIEŃ.

24. P. Bartłomieja.
25. S. Ludwika kr.
26. N. Zefirna m.
27. P. Cezarego b.
28. W. Augustyna b.
29. Ściegie św. Jana.
30. C. Róży p.

Wiadomości z Polski

Tow. opieki nad dziećmi w Warszawie.

Pomimo straszliwych warunków, w jakich społeczeństwo nasze w Królestwie żyć musi, nie zaniedbuje ono obowiązków swoich i do pracy publicznej bierze się chętnie. Na sercu leży przedewszystkiem ogółowi spraw dzieci i młodzieży. Jedną stronę tej sprawy zajmie się Macierz szkolna, której Koła powstają w całym kraju. Innego rodzaju ale również olbrzymiej doniosłości pracę obrało sobie Towarzystwo opieki nad dziećmi, które teraz się organizuje i z jesienią ma puścić w ruch całą swą maszynę administracyjną. Ciekawe dane o celach i organizacyi Towarzystwa zakomunikował współpracownikowi "Kuriera Warszawskiego" wiceprezes Towarzystwa, p. Kazimierz Jęzewski. Podajemy je w streszczeniu:

Idealem, do którego dążymy w organizacyi naszej jest chęć wyszukania w każdym domu w Warszawie i na przedmieściach odpowiedzialnej osoby, która przyjmie na siebie podwójny obowiązek względem Towarzystwa: będzie ona opiekunką dzieci, zamieszkających w tym domu, i zarazem skarbnikiem Towarzystwa na dany dom.

Jako opiekunka dzieci ma ona obowiązek pamiętania o niedoli dziecięcej, jeśli w domu ją znajdzie. O ile własnymi środkami najbliższego koła osób zapobiedz niedoli tej opiekunka nie zdoła, w razach nagłych obowiązana jest zawiadomić o tem wydział opiekunów Towarzystwa. W miarę środków i możliwości Towarzystwo pośpieszy dziecku niezwłocznie z pomocą. O przypadkach mniej nagłych opiekunka piśmiennie zawiadamiać będzie swój wydział.

W instrukcyach przygotowanych dla opiekunów domowych, postaramy się zwrócić uwagę na dzieci zębrzące: Kto i co zmusza je do żebrania? Jeśli nędza, to w jaki sposób zapobiedz jej najpraktyczniej w każdym poszczególnym przypadku? Jeśli wyzysk osób starszych, to wydział prawny Towarzystwa wskaże środki ku ukróceniu tej plagii deprawacyi nieszczęśliwej dziatwy.

Obecnie do biura Towarzystwa zwracają się rodzice i opiekunowie dzieci o pomoc dla nich. Istotę potrzeb bada uproszone państwo. Po ostatecznym zorganizowaniu wydziału opiekunów biuro wprost do opiekunki domu przesyła zmat zapytaniem o dziecku zapisaniem w biurze, a

w ciągu kilku dni opiekunka obowiązana jest zwrócić do biura wypełniony formularz.

Nowe Towarzystwo.

W Warszawie zatwierdzono nowe Towarzystwo polskie dla Królestwa z siedzibą w Warszawie: "Polskie Stowarzyszenie Przyjaciół Pokoju". Stowarzyszenie to, według organizacyi swej, posiada cel dwójaki: 1. propagandę rozstrzygnięcia spraw międzynarodowych na zasadach sprawiedliwości i ludzkości.

2. roztrząsanie spraw społecznych na zasadach sprawiedliwości i ludzkości.

Ofiary Wisły.

W ubiegły piątek w majątku pp. Liszowskich w Gruszczyne pod Radomiem Wisła zabrała dwie młode, pełne życia ofiary. W dniu tym bawiące w gościnie pp. Gostkowskie ze Lwowa wybrały się z nauczycielką panną Heleną Wolską na przejażdżkę łódką po Wiśle i kiedy się znalazły na środku rzeki, fale wyrwały łódkę i wszystkie cztery wiosłarki wpadły w wodę.

Dwie panny Gostkowskie dzięki rozpaczliwej energii dotarły do brzegu, trzecia wraz z p. Heleną Wolską poszły na dno. Nawet zwłok dotąd nie udało się odszukać.

Ofiara Wisły p. Gostkowska liczyła lat 18, Helena Wolska lat 30. Ostatnią znaną była w Warszawie jako dzielna opiekunka i nauczycielka dzieci ludu, wtedy, gdy jeszcze oświatę nieść trzeba było z większą niż dziś ofiarnością.

Z walki o ziemię

Komisyja kolonizacyjna w ostatnich czasach nabyła cały szereg mniejszych i większych posiadłości, przeważnie jednak od Niemców, a mianowicie: w powiecie inowrocławskim dobra ryckie Klepary, obszaru 1064 morgów, w powiecie krotoszyńskim dobra ryckie Pietruszyce z folwarkiem Maryninem i Baszkowem, obszaru 1748 morgów, w powiecie wrzesińskim 984 morgową mającość Goniec, w powiecie wyrzyskim dobra Kijaszko, obszaru 1288 morgów i w powiecie chełmińskim w Prusach Zachodnich mającość Drzonówko, 996 morgową. Oprócz tego wykupiła kolonizacya kilka mniejszych gospodarstw ogólnego obszaru 546 morgów. Cały najnowszy nabytek kolonizacyi wynosi więc 7724 morgów. Wszystkie powyższe wymienione większe dobra były już od lat własnością prywatną Niemców; zatem nie jest to dla nas nowa strata. Natomiast wśród nabytych mniejszych gospodarstw, kilka należało do chłopów polskich, u których chęć zysku przeważała wyrobione reszta bardzo w włościach naszych poczucie narodowe. Nietylko jednak straty mamy do zanotowania. Jedną z firm parcelacyjnych polskich, prowadzących bardzo żywą działalność, jest dom Drwesi i Langner, należący do p. Marcina Biedermana. Dom ten nabył niedawno duże dobra Ossowo na Szlasku i odprzedał je Polakowi, Mańkowskemu. W procesie dyscyplinarnym, wytoczonym poprzedniemu właścicielowi Ossowa, hr. Kospottowi, zeznano pod przysięgą, że niemiecki Landbank ofiarował p. Biedermanowi 100,000, a zarząd domem państwowym 200,000 marek odstępnego, ale p. B. stanowczo odmówił.

Nowy związek polski.

Dla Prus Zachodnich, Wschodnich i Pomorza założony został "Związek Towarzystw wyborczych". Stało się to na jeździe delegatów Towarzystw wyborczych w Tucholi. Do

zarządu Zw. należą delegaci tychże Towarzystw. Po utworzeniu biura zgodzono się na nazwę związku: "Polski Związek wyborczy dla Prus Zachodnich, Wschodnich i Pomorza" i przyjęto następujące ustawy zwiazkowe:

1. Pod nazwą "Pierwszy Związek wyborczy dla Prus Zachodnich i Pomorza" zakłada się związek z siedzibą w mieście Tucholi.

2. Zadaniem Związku jest zjednoczenie istniejących i zakładanie nowych Towarzystw wyborczych, celem poparcia agitacyi na rzecz kandydatów polskich.

3. W skład Związku wchodzi Towarzystwa przez Zarząd Związku przyjęte.

Każde Towarzystwo płaci na rzecz Związku 10 procent swojego rocznego dochodu brutto.

4. Zarząd składa się z delegatów, których wybierają Towarzystwa wyborcze po jednym na każdy powiat. Delegaci wybierają przewodniczącego i skarbnika, którzy się wzajem zastępują.

Proces kaszubski.

Ciekawy proces toczył się niedawno temu przed sądem w Kościerzynie na Kaszubach, przeciw pewnemu Polakowi ze Skórzawa. Był on oskarżony o obrazę wojaków Niemców, a to dlatego, że przechodząc koło pomnika wojskowego z ostatniej wojny niemiecko-francuskiej, odpowiedział swej żonie na jej pytanie, iż pomnik ten postawiono na pamiątkę uroczystości w Kościerzynie pierwszego Niemca. Tymczasem oskarżony sam nie wiedział właściwie, co to był za pomnik, bo nie umie, jak oświadczył przed sądem, ni pisać, ni czytać, a swej żonie dał tę odpowiedź dlatego, aby jej ciekawość niewieścią zaspokoić. Na podstawie tego oświadczenia sąd uwolnił go od winy i kary.

V Złot Sokołów szlaskich.

Piąty Złot czwartego okręgu Sokołów polskich w państwie niemieckim ze współudziałem Sokołów okręgu krakowskiego i Sokołów z Zagłębia Dąbrowskiego w Królestwie Polskim odbył się w niedzielę dnia 19 sierpnia 1906 roku w Oświęcimiu z okazji festynu, który urządza Sokół oświęcimski.

Program: pochod uroczysty z orkiestrą Sokoła krakowskiego do kościoła; nabożeństwo uroczyste w kościele parafialnym, pochod przed ratusz, powitanie Sokołów przez reprezentacyę miasta. Następnie pochod na boisko, gdzie odbyły się zawody jednostek i próba ćwiczeń. O godzinie 1 po południu wspólny obiad. O godzinie 3 zbiórka na boisku. O godzinie 3:30 ćwiczenia. W przerwach występy koła śpiewackiego Oświęcimia. O godz. 8 wieczorem: ogłoszenie zwycięzców i rozdanie nagród. Oficjalne pożegnanie, ognie sztuczne i wreszcie zabawa na sali.

Wykopaliska.

W Nissie na Szlasku przy kopaniu ziemi pod fundamenty budowli przy ul. Kocha znaleziono w głębokości 4 metrów niektóre monety srebrne z dawnych czasów: między temi była także jedna moneta polska z popiersiem króla polskiego Jana Kazimierza z datą roku 1664.

Na miejscu znaleziono także niezliczoną ilość grzybiów kłód drzewa już zmurszałego.

Zabójstwo i rabunek.

Do kancelaryi magazynu kolejowego w Lublinie wpadło czterech bandytów z rewolwerami w rękach i zaczęło strzelać.

W kancelaryi przebywał wówczas kasyer, Gołowański, wypłacając pensję robotnikom. Wypłata była już rozpoczęta i Gołowa-

now wypłacił 87 robotnikom 1632 rubli, gdy nagle rozległy się strzały. Pierwszy padł trupem żołnierz pułku węgrowskiego, Kulikow, pilnujący kasyera. Wszyscy obecni na ogłós strzawili i widok bandytów, pierzełhi.

Bandyci zabrawszy kasyerowi torbę z pieniędzmi, w której było 6000 rubli, oraz karabin żołnierza, zbiegli do lasu.

Zmniejszenie armii w Galicyi.

Na uwagę zasługują wiadomości z Wiednia, że ilość komend korpusnych w Galicyi ma być zredukowana z trzech na dwie. Dotychczas istniały komendy korpusne we Lwowie, w Krakowie i w Przemyślu, a przez jakiś czas była nawet mowa o utworzeniu czwartej komendy korpusnej w Stanisławowie. Było to w czasach, kiedy ustawicznie pojawiała się pogłoski o możliwości bliskiej wojny pomiędzy Rosją a Austrią, gdy rząd rosyjski w Królestwie polskim i na Wołyniu, a rząd austriacki w Galicyi na gwałt budowały w pasie nadgranicznym twierdze, obozy warowne i koleje strategiczne i kiedy oba te mocarstwa utrzymywały w ziemach polskich potężne armie, obserwujące siebie nawzajem. Trzecia część całej siły zbrojnej Austro-Węgier pozostawała wówczas stale na leżach w Galicyi, a na komendantów korpusów w Galicyi dobierano najzdolniejszych jenerałów, tak, iż zawsze jednego z trzech komendantów korpusnych galicyjskich opinia publiczna wskazywała jako przyszłego naczelnego wodza całej armii na wypadek wojny.

Lecz te czasy minęły. Gabinet wiedeński nie uważa teraz Rosji za niebezpiecznego sąsiada, wobec którego należy mieć się ustawicznie na baczności. I myliłby się, kto by przypuszczał, że powodem zmiany tej opinii są tylko niepowodzenia orężne Rosji w Mandżurji albo rewolucyjne niepokoje wewnętrzne. Gabinet wiedeński czuje się obecnie zadowolonym od konieczności utrzymywania wzdłuż granicy rosyjskiej aż trzech korpusów armii głównie z tego powodu, że stosunki polityczne pomiędzy obu sąsiadującymi mocarstwami zmieniły się w ostatnich czasach radykalnie. Mianowicie dzięki teraźniejszemu kierownictwu polityki zagranicznej Austro-Węgier ustala odwieczna tradycyja rywalizacya pomiędzy Rosją i Austro-Węgrami na Wschodzie i przeciwnie — owa rywalizacya zamienia się w ściśle porozumienie i zsolidaryzowanie polityki obu tych w kwestyi wschodniej bezpośrednio i najbardziej interesowanych mocarstw.

Także i kwestya panslawizmu, która dawniej przez długie lata psuła harmonie pomiędzy Austrią i Rosją, ściągając na Rosję ustawiczne podejrzenie knoaw, zmierzających do wywołania w Austrii rozstroju wewnętrznego przez agitacyę panslawistyczną — teraz przestała być również groźną chmurą, gdyż z biegiem lat rozplynęła się w niewinne obłoczki idealnego tak zwanego "pobratymstwa sławiańskiego", nikomu, a już najmniej Austrii nie groźnego.

To są powody, dla czego Galicya przestaje teraz być stałym obozem wojennym Austro-Węgier, dlatego ustawicznie odbywa się przenoszenie poszczególnych oddziałów wojskowych z galicyjskich garnizonów do Czech i nad granicę włoską i dlatego w dalszej konsekwencji stale postępującego umniejszenia załóg wojskowych w Galicyi, obecnie ma być zniesioną posada komendanta korpusu w Przemyślu.

Drobne wiadomości z Polski.

Bochnia. — W sprawie przedstawień cyrku Buffalobill Towarzystwo Znicz w Bochni zwraca się do obywateli powiatu bocheńskiego z odezwą, aby pieniądze przeznaczone na fałszywie reklamowane widowisko w cyrku Buffalobill dnia 4 i 5 sierpnia w Krakowie odbyć się mające, użyli raczej na zakładanie czytelni ludowych w powiecie bocheńskim. Datki na ten cel przyjmuje Zarząd Towarzystwa "Znicz" w Bochni.

Warszawa. — Personal telefony warszawskich postano w i l zastrajkować. Przyczyną jest niezadowolnienie z powodu mianowania przez zarząd na stanowisko kontrolerki osoby do tego nieopowiedniej.

Na ten protest stacyi zarząd odpowiedział groźbą dymisy. Stacye od rana zajęły wojsko.

Warszawa. — Urzędownie stwierdzono, że podczas sobotniego napadu na pociąg linii kolei warszawsko-wiedeńskiej skradziono z wozu pocztowego 170,000 rubli.

Warszawa. — Nieznana osoba dała kilka strzałów rewolwerowych w pobliżu kościoła w Wilanowie. Strzały te wśród publiczności, znajdujące się w kościele wywołały ogromną panikę i wszyscy poczęli się ciskać do wyjścia. — Pięć osób utonęło w rzece Wilanówce.

Warszawa. — W Sochaczewie zastrzelono naczelnika powiatu, Buragowa. Zabójca zbiegł.

Warszawa. — Skutkiem ciągłych napadów na sklepy monopolowe polecił zarząd akcyzy zamknąć większość tych sklepów w mieście, co też już nastąpiło.

Kijów. — Straty z powodu pożaru w młyńcu Brodzkiego wynoszą 3 miliony rubli.

Warszawa. — Zaprowadzono tu znowu cenzurowanie depesz.

Kamieniec Podolski. — Bandyci związali w nocy stróżów w cukrowni Noskowieckiej i zrabowali mieszkanie i kasę dyrektora, zabierając 20,000 rubli. Czterech bandytów aresztowano, inni uciekli z pieniędzmi i rzeczami zrabowanymi.

Łomża. — W pobliżu osady Czyżów na omnibusie napadło ośmiu zbrojnych ludzi. Zrewidowali oni jadących i zabrali razem wszystkim w gotówkę rubli 1200, oraz jednemu z pasażerów złoty zegarek.

Lwów. — W Galicyi spaliło się w dwu trzecich częściach miasteczko Leżajsk, koło Jarosławia. Spłonęło 250 domów w większej części nieubezpieczonych. Około 2000 ludzi jest bez dachu i chleba. W płomieniach zginęło 3 ludzi. We wsi Podczernie koło Nowego Targu w Galicyi spaliło się 22 domów i 53 zabudowań gospodarskich. Szkoda wynosi 80 tysięcy koron.

Warszawa. — Przy ulicy Ogrodowej wykryto tajną drukarnię, w której drukowano wydawnictwa miejscowych organizacyi rewolucyjnych. Zabrano wiele steryotypów i kolumn wydawnictw tych organizacyi, jakoteż 12,000 egzemplarzy odezwy wyborczej w języku rosyjskim.

Katowice. — Linia kolejowa Katowice-Sosnowice obsadzona jest wojskiem z powodu obawy napadów. We śróde zabito w Sosnowicach śpiewkę, mimo, że ukrywał się pod przebraniem.

Sosnowice. — W dziesięciu majątkach pow. makowskiego pod wpływem przybyłych agitatorów zastrajkowała służba folwarczna. Przywódcy aresztowani. W siedmiu majątkach pracę wznowiono na dawniejszych warunkach.

Poznań. — W Sobótce pod Pleszewem podczas burzy południowej ludzie pracujący w polu schronili się pod ustawione mendele. Gdy burza minęła ukazał się brak trojga ludzi. Szukano ich i znaleziono wreszcie, ale nieżywych. Był to robotnik Janeczak oraz żony robotników Sniegockiego i Bartczaka. Przywołany lekarz stwierdził u Janeczaka i Sniegockiej śmierć od uderzenia pioruna, a u Bartczakowej oznaki życia. Zabici pozostawili liczne rodziny.

Toruń. — W naszej okolicy panuje okropna susza i upały. Deszczu prawie żadnego od św. Piotra i Pawła nie było, wskutek tego i ziarna zbóż nie dorosły; potrawy, jeżeli byłem nie spaszono, już schnąć poczynęły, a młode koniczyzny miejscami zupełnie wypalone, tak samo trawy w polach niema i gdy potraw się skończy, byłoby do obioru wpędzić będzie trzeba. Kartofle wędnieją, a z orkadej oczekuje i w niebo każdy patrzy, czy zmiłowania Bożego nie widać.

Poznań. — Jenerał zjazd hakatystów odbył się w tym roku w Malborku, gnieźnieńskim krzyżackim w dniach 25 i 26 sierpnia.

Pisma hakatystyczne ogromnie są zadowolone, że właśnie w tem mieście omawiane będą szatańskie projekty przeciwko Polakom, których chcieliby hakatysty jak najprędzej wyniszczyć, co im się jednak nie uda.

Cieszyn. — "Dziennik Cieszyński" otrzymał od pana Jana Drozda z Berlina list, w którym p. Drozd donosi, iż poznał się z amerykańskim podróżnikiem p. Welmannem i razem z nim przedsięwzięcie podróży do bieguna północnego drogą powietrzną i wybiera się natychmiast do Danii. P. Drozd ma szerokie koła znajomych w Cieszynie, Jabłonkowie, Ustroniu, Skoczowie i innych miejscowościach.

Poznań. — W pobliżu Złotnik pod Poznaniem farnal Burecinak z tegoż majątku ryckiego odwoził ludzi na pole, a gdy jechał z powrotem, nie zauważył nadchodzącego pociągu. Jadąc bardzo szybko, nie słyszał nawet gwizdania lokomotywy i sygnałów, skutkiem czego przy przejeździe przez szynę nastąpiło straszne zderzenie. Dwa konie zostały na miejscu zabite i wóz zdruzgotany, farnal zaś wyleciał w wielkim łuku na drugi tor kolejowy, odniósł przytem pokaleczenie i wewnętrzne obrażenia.

LITTLE FALLS, Minn. — "Zużyłem dwie butelki Gomozy i to mi więcej pomogło, niż \$100 wydanych na doktorów. Byłem chorym przez 7 lat i nie mogę opisać słowami moich cierpień. Trzech doktorów mnie leczyło, ale nie mogli mi pomóc". R. A. Reszka.

SŁOWNIK
Języka Polskiego
NOWE WYDANIE
podług Lindego i innych źródeł
opracowany przez
E. RYKACZEWSKIEGO
Rozmiar 6x4 1/2 cala — Zawiera
1155 stronice wyraźnego druku na
pięknym papierze. Oprawa twarda
i złoczone tytułki. Słownik ten
wydrukowany został w drukarni
"Gazety Polskiej w Chicago".
Cena \$1.00
W. Dyniewicz, 532 Noble St.,
Chicago, Ill.

TAK JAK ZADARMO!
Jazda do Hamburga, Bremen, Antwerpen lub Rotterdam na pospiesznych szybkich pasażerskich przy małej obsłudze.
Jazda od 7-8 dni.
Ręcznie załatwienie.
Piszcie po informacyi do
International Shipping Office
5 Clinton st., blisko Houston st.,
New York City.

Polski skład rzeczy religijnych,

niezbędnych w każdym domu i rodzinie katolickiej.

Naszedłszy tanie i wysłały we wszystkie strony Ameryki!
Książki do nabożeństwa, powieści naukowe i filozoficzne, obrazki i fotografie, rymy do obrazów i fotografii.
Kwiaty sztuczne i bukiety do ozdoby domów i do ozdoby kościołów.
Różańce, różańce medaliki, kropielniczki, krzyżaki, krzyże najrozmaitsze.
Włosek i gronlice woskowe, lichterze lampki woskowe, woskowe stojaki, oliwe, szostki, kropielnice i kadzidła, itd. itd.
Pieluski figury św. do ozdoby domowych, oraz duże do kościołów wyrabiamy i małe i tanie jakkolwiek sprzedajemy, stare odstawiamy.
Europejskie figurki św. pod kopułkami i kopolu szklane mamy najrozmaitsze.
Wizerunki (korpusek) Świętych z drzewa, kompozycji lub metalowe na krzyże i nagrobki, wykonujemy podług zamówienia.
Wyrabiamy ozdoki i chorągwie dla bractw i Towarzystw, ceny i tryżanki na zapytanie.
KTO CHCE mieć pięknie odrobioną farbami lub tuszem portret (a fotografię) — niechaj się do mnie uda, mam w tym zawołanie przesłać 30 lat praktyki.

Mając obraz olejny do malowania, kaplicę i hal brackich pięknie, trwało i tanio — pracę malowniczą, ceny i tryżanki na zapytanie.
O CENY PROSZĘ SIĘ ZAPYTAĆ.
Prześlali pocztą lub Ekspresem od kasek, obrazów, obrazków i materjałów na kwiaty opiszany.

Nasze katalogi:
No. 1. Cennik ilustrowany figur, kropielniczek, świec, kropideł, oliwek, lampek itd.
2. Katalog książek powieściowych, historycznych, epickich itd.
3. Katalog obrazów i rzeczy dewocyjnych.
4. Katalog ilustrowany książek do nabożeństwa i dzieł religijnych.

Ktośkolwiek chce otrzymać któryś z tych katalogów, albo odpowiedź na zapytanie, niechaj przysłać do nas proszę, w przeciwnym razie niechaj się katalogu lub odpowiedzi nie spodziewa.

Adresować:

Jos. Kwaśniewski,

654 Becher str., Milwaukee, Wis.

60 YEARS' EXPERIENCE

TRADE MARKS

DESIGNS

COPYRIGHTS &c.

Anyone sending a sketch and description may quickly receive an opinion free whether an invention is probably patentable. (Communications strictly confidential.)

HANDBOOK on Patents sent free. (Illustrated agency for securing patents.)

Patents taken through Munn & Co. receive special notice without charge in the

Scientific American.

A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year; four months, \$1. Sold by all newsdealers.

MUNN & CO. 361 Broadway, New York

Branch Office, 155 F St., Washington, D.C.

WINO

jest najlepszym napojem, gorzkie zioła, najlepszym lekarstwem na zółdę.

TRINERA

AMERYKAŃSKI

ELIXIR

GORZKIEGO

WINA - -

jest kombinacyą wina z siołami i dlatego stanowi najlepsze lekarstwo na zółdę i nerwy, które wzbogaca i wyrabia krew. Do nabycia w aptekach.

JOSEPH TRINER,

799 S. Ashland av., Chicago, Ill.

Pszczoły to pieniądź.

Dostarczamy wszystkiego dla hodowców pszczoł — pszczoły z wszelkimi przyborami. Książka z instrukcyami i cenami przyzwoitą darmo.

The A. I. Root & Co., Medina, Ohio.

Filia: 144 E. Erie st., Chicago, Ill.

KUSNIERZ.

Wyrabia rozmaite Futra i Kożuchy

Kafkany, spodnie, kamizelki z skór

owczych, własnej wyprawy i ręczne

szycia, a także czapki i rękawice. Ku

blacy obustalne raczy przysłać jaką

kolwiek miarę.

STANISŁAW BOBOWSKI,

GOSTYN, Dąbrowski Grove, Illinois

DOKTOR KALLMERTEN,

NAJŚLENNIEJSZY SPECYALISTA

Na wszystkie Chroniczne,

Nerwowe i Zapałowe

Choroby Mężczyzn,

Kobiet i Dzieci.

Ofiaruje \$1000 Nagrody

każdemu innemu doktorowi, który

wyleczy tyłu ludzi co on.

Dr. Kallmerten wyleczy

cię z każdej Choroby

swoimi medycynami z sió i korzeni,

choćbyś stracił nadzieję wyzdrowienia

i wszyscy doktorzy ci opuszcili. Przet

nie zwlekaj dłużej, opisz swą chorobę

ze wszelkimi szczegółami, podaj swoje

imię, nazwisko i adres, wiek i wagę ci

cia, załącz koerny wóśów i 2 centową

markę pocztową, a otrzymasz Bezpła

tną Poradę, wraz z interesującą książ

czką, opisującą wszelkie choroby, ja

ko te ich sposób wyleczenia. Adres

DR. F. J. KALLMERTEN,

Toledo, O.

Pierwsze występy Heleny Modrzejewskiej w Ameryce.

(Dokończenie)

Powszechny głos przyznał teraz, że Julietta panny Neilson, to pełne kokieteryi i zmysłowości, dziewczyna, której brak wszelkiej poezji; Julietta polskiej artystki to wcielenie poezji, to przeczysta dziewczyna, taka właśnie, jaką chciał mieć ję Szekspir. Pierwsza kuś, druga kocha. Słowa "Daily Call" były grzeczne, ale prawdziwe, gdy na drugi dzień napisał: "teraz dopiero krytycy poznali się, że panna Neilson do pewnego stopnia tak traktuje Szekspira, jak Offenbach Home'ra". Słowem w całej sprawie było to zdanie się na łaskę i niełaskę. Jak silne wrażenie uczyniła na umyśle Julietta naszej artystki, dowodzi także wystąpienie "Chronicle'a", "Chronicle" jest to sobie pismo, trzymające się zasady, aby chwalić co inni gania, i odwrotnie. O pierwszym wystąpieniu, nie wiedząc co inni powiedzą, i "Chronicle" odezwał się z wielkimi pochwałami, sportrządził jednak, iż wszyscy chwalą Julietę odezwał się chłodniej. Przyznał prawdziwie artystce naszej talent i wielkość, dodał jednak, że jako cudzoziemka, nie pojmuje jeszcze Szekspira w sposób właściwy. Powstała z tego powodu prawdziwa burza. Inne pisma rzuciły się na "Chronicle'a". Zarzucano mu przekupstwo. Przypominano, że od Ristori brał pieniądze. Utrzymywano, że spodziewał się zapłaty, a zapłaty nie dostał. Zuchwały zwykle "Chronicle" umilkł, tembardziejże, że Polacy, a zwłaszcza Żydzi polscy, których tu jest bardzo wiele, poczęli cofać prenumeratę. Prasa jednak nie poprzestała na polemicie. Na trzeci dzień po pierwszym przedstawieniu Julietty, wypadł właśnie beneficj panu Heleny. Wiedziałam już poprzednio, że do strony prasy zanosili się na manifestację, jakoż wieści okazały się prawdziwe. Po scenie balkonowej reprezentanci prasy podali naszej artystce adres, drukowany na białym atlasie i przepyszny kosz kwiatów. Kosz ułożony był w dwie kondygnacje z kwiatów białych, czerwonych i błękitnych, nad górną zaś jego częścią powiewała atlasowa chorągiew z odpowiednimi znakami. Uniesienie publiczności w tej chwili nie miało granic. Okrzyki "hurra!" "hip-hip!" zagłuszały orkiestrę, grającą odpowiednią do uroczystości pieśń. Adres, ułożony był wierszem, brzmiał jak następuje:

"Hither, unheralded by voice of fame,
"Except as a fair foreigner you came:
"Light was the welcome that we had prepared—
"Even our sympathies you scarcely shared;
"Not as the artist whom our people knew —
"As some fresh novice did we look on your.

"Mark the great change! Since that eventful night,
"Only your wondrous art remains in sight.
"Despite the fetters of a foreign tongue,
"Jealousy roud your matchless talent hung;
"Entraptured we acknowledge your success —
"Success the greater as expected less.
"Keep Polish memories in your heart alone,
"America now claims you for her own.— 1)

Tu następują podpisy nazwiska redaktorów, krytyków i pism. Nie potrzebuję dodawać, że gazety na drugi dzień przepelnione były opisanymi tej uroczystości. Wydrukowano wszędzie nie tylko powyższy adres, ale i piękny sonet, napisany przez pułkownika Hiinton, redaktora "Evening Post". Sonet ten podaje także w całości, dla czytelników bowiem będzie to najlepszy dowód, jak wielkim istotnie był tryumf naszej artystki. Sonet zatytułowany jest:

Helena Modjewska.
"Lady! across this mimic stage we see,
"That art no limit owns nor meet nor bound
"Hath high genius which, o'er leaping found
"Its way through speech in which it was free
"To hold our hearts within such rapturous thrall;
"Whilst thy wondrous skill, in magic call
"The mighty lines that erst by Shakespeare writ
"From the dim centuries come crowding swift
"With figures, that do stand creations fit
"For worlds with all reworking hands to lift.—
"Sarmatias daughter grand! Fresh welcomes find

"Within the land where Poland's heroes fought;
"And with her triumphs grateful feelings bind,
"To add new luster to the fame she's wrought.2)

1) Nie odwoływana przez stugębne wieści, przybyłaś do nas tylko, jako piękna cudzoziemka, więc zwykłem tylko przyglądać cię początkowo powitaniem. Okazaliśmy ci naszą sympatię, nie jako artystce, którą lud nasz zna, ale patrzącymy tylko na cię jako na nowicjuszkę.

Patrz jaka zmiana teraz! Od owej pamiętnej nocy tylko twój cudowny talent pozostaje na widowni. Pomimo kajdan obcego ci języka zaszłości odczytaliśmy już twój nieporównany talent. Zachwyceni wyznajemy twe zwycięstwo tem większe, że nieprzewidywane. Węć zachowaj teraz swoją Polskę w pamięci, ale Ameryka ogłasza cię już za swoją własność.

2) Lady! Przez twoje występy widzimy, że sztuka nie ma granic, ani mety, ani zwycięż. Przez twój geniusz, nieznający żadnych przeszkód, utworzyłaś sobie drogę i potrafiłaś w naszym języku podbić serca nasze i trzymać je w zachwycie i skupieniu. Gdy przez cudowną sztukę, czarodziejskim zaklęciem, z poetycznych słów, które napisał Szekspir, i z cennych słów, które wywodził dawno zmarły poeta, święty wyciąga do nich ręce, spójrz, że drugi raz zostały stworzone. Córkę Sarmaty wielką! bądźże pozdrowiona w naszym kraju, za którą bohaterowie Polski walczyli. Ty, przyczyniając się do nowych tryumfów, nawiązujesz nowo dawne nieci i nowy blask podajesz do kart, które już sława nakreśliła.

Owacy i wiersze tego rodzaju nie tylko uszczęśliwiają artystkę, nie tylko dodają jej ducha i większej siły polotu, ale mają prztem znaczne i największe reklamy, torujące artystce drogę do nowych tryumfów na wschodzie. Nie wiem, słusznie czy niesłusznie, prasa w San Francisco uchodzi za najsurowszą, najbardziej wymagającą i najostrożniejszą w krytykach. Czytałem np. w "Daily Alta Kalifornia," że artystka, która występowała z tryumfem tu, może być już pewna niezmiernego powodzenia w całych Stanach Zjednoczonych. Tymczasem faktem, jest, że pani Ristori, która prztem rzuciła pieniądze na wszystkie strony, nie miała tak pochlebnych recenzji, ani też doznała tak gorącego przyjęcia, jak panna Helena. Zapomniałem jeszcze jedno dodać. Oto prasa tutejsza ma stosunkowo najwięcej związków z Australią, toruje więc także drogę i do tej części świata, zapewniając zaś, że nigdzie nie obsypują tak złotem artystów, jak tam.

Obecnie rozpoczęły się już w San Francisco występy p. Róży Eyttinge. Widziałem ją onegdaj w płacziwej sztuce Wiktoriana Sardou: "Miss Multon". Jest to istotnie dobra artystka, z powodu jednak mniej szczęśliwej powierzchowności scenicznej nie sprawia wielkiego wrażenia. Talent jej zdrowy, realistyczny, jednakże brak mu większego zasobu środków scenicznych i wdziałków. Dzienniki tutejsze wystąpiły z dość dwuznacznym dla niej uznaniem, przedewszystkiem bowiem wyraziły jej wdzięczność za to, że ustąpiła tydzień czasu ze swego zamówienia dla pani Modrzejewskiej. Onegdaj i wczoraj, być może, że z powodu wyborów, na Miss Multon dość było pusto. Jeżeli przedstawienie nie przynosi pociętu dolarów, wówczas nie pokrywa kosztów (licząc pensje aktorów). Otóż wczorajsze i onegdajskie wystąpienia zapewne kosztów nie pokryją. Dyrekcyja, która od dawnych czasów nie miała tak pięknych czystych zysków, jak z występów pani Heleny, pragnie wszelkimi siłami powtórzyć jeszcze te występy. Wczoraj powtórzono jej dawniejszą propozycję, aby po upływie miesiąca dała choć kilka jeszcze przedstawień. Ofiarują jej za to beneficj i wogóle warunki nader dogodne. Ale artystka nasza zajęta teraz uczeniem się nowych ról, wapi, czy znajdzie dosyć czasu. Zresztą, pilno jej na wschód, skąd już przysłało liczne zamówienia. Być może, że dyrekcyja znowu ułoży się z panną Eyttinge o ustąpienie choć kilka dni w bieżącym miesiącu. Będzie to tem łatwiejsze, że sama Eyttinge należy do najzapaleńszych wielbicieli pani Heleny. Wspomniałem już, że na przedstawieniu Adryana ofiarowała naszej artystce koronę laurawą, wczoraj zaś, gdy odwiedził ją wraz z kilku przedstawicielami prasy tutejszej, powiedziała nam wprost, że poczytywałaby się z pozabawianego rozumu, gdyby jej kiedykolwiek przyszło na myśl rywalizować z taką artystką. Wogóle, między artystkami i artystkami tutejszymi spotkało panią Helenę najgorętsze uznanie, nigdzie zaś nie objawiła się najmniejsza zazdrość. W Warszawie, Krakowie i Lwowie, nie byłoby to dziwnem, ale tu, gdzie przybywszy, jako nieznana cudzoziemka, od razu przyćmiła miejscowe znakomitości, tu powtarzam ten szczery zapal, jaki wzbudziła w kołach artystycznych, dowodzi i szlachetnej bezinteresowności i szlachetnego zamilowania sztuki.

Nakoniec jeszcze jedna wiadomość, która będzie was interesować. W tych dniach zostanie podpisany. Agent artystki naszej wyjechał natychmiast do New-Yorku przygotować tam jej występy, ona zaś sama pozostanie tu jeszcze dopóty, dopóki nie przygotuje kilku ról nowych, którymi właśnie jest zajęta.

Początkowo kontrakt miał być zawarty na lat dwa. Ofiarowano nawet artystce jeszcze lepsze warunki, byle pozwoliła na takie przedłużenie terminu, na co się jednak zgodzić nie chciała, po roku bowiem pragnie wrócić na pewien czas do Warszawy i wystąpić na polskiej scenie, do której, chociaż powiedziano jej tu: "America now claims you for her own" (Ameryka uważa cię teraz za swoją wyłączną własność), polska artystka tęskni z całej duszy.

Koniec.

Lucyan Rydel.

Mistrz Twardowski.

Przebiegiem jest legendą o mistrzu Twardowskim.

Syn szlachecki, żakiem, a potem magistratem był pono w Akademii Krakowskiej. Nie wystarczyła mu wiedza zwykłymi sposobami nabyta, paliła go żądza bogactw bezmiernych, trawiła szalona ambicja i ciekawość. To też miał dyabła zaprzędaną duszę w jaskini ustronnej na Krzemionkach pod Krakowem, lud nazywa ją dotąd "grota, albo szkoła Twardowskiego", bo w niej szatan uczył go swoich tajemnic w zamian za cyrokrat, na byczej skórze skrośłony krwią, moczona z serdecznego palca. Posiadł też Twardowski wszelką wiedzę i moc nadprzyrodzoną, siły nieczyste na jego zaklęcie stawały mu na usługi. Spórzył się sobie zwierciadła magiczne — podobno dotąd przechowane w miasteczku Wągrowie — i z niego przyszłość przepowiadał, lud duchy zmarłych żywymi ukazywał; za pomocą szkieł, zresztą nie sławionym umiał zapalać żarom promieni słonecz-

nych najodleglejsze przedmioty; zdobył przez całe wieki daremnie poszukiwaną tajemnicę robienia złota i srebra, choć co prawda, nie potrzebował z niej korzystać bo dyabła na usługi jego zgarnął całe pokłady drogocennych kruszców i zakopał pod ziemią nie daleko miasta Olkusza. Ileż Mistrz potrzebował pieniędzy, wystarczało mu w dłonie klasnąć, a natychmiast stawał przed nim olbrzymi osiadły już kogut, który go na swym grzbiecie w lot nosił do Olkusza, skąd Twardowski powracał z kieszeniami, wypchanymi złotem i srebrem. I innych, nadzwyczajnych środków przenoszenia się z miejsca na miejsce, lubił używać nasz czarodziej. Raz na drzwiach kościelnych, które dyabła na jego skinięcie z zawias wyrwali, odbył dużą podróż, kłamką kierując tę dziwną łódź powietrzną. Gdzie nie był! Jakich sztuk nie dokonywał podczas takich wycieczek! Ogromny staw pod Tykocinem w jedną noc kazał biesom wykopnąć, pod Czerwińskiem głaz olbrzymi, którego dwadzieścia par wolów z miejsca ruszyć nie mogło, z pomocą czartowską dźwignął i przeniósł o milę. Zdumiewał świat cały owemi dziwami, szalał i używał życia, garściami złoto rozrzucając. Był jednak jegomość Pan Twardowski ludzkim i uczynnym czarodziejem: nie skąpił jałmużny ubogim i zadarmo przepisywał cudowne leki, a nawet i tajemnie swoich udzielał czasami. Chudaczek jakiś prosił go żarliwie o przepis na czarowanie pieniędzy, iżby się same w kieszeni mnożyły. Twardowski kazał mu pod Bożą macką stać na rozstajnych drogach o północy i dziewięć nowiutkich groszy przelicyć po dziewięć razy, ale na wspak od dzieciny do jednego, broń Boże zaś nie zmrylicz rąbchy. Czeczyna zrobił jak mu kazano, liczył uważnie, gdy nagle stanęło przed nim maleńkie dziecko niby dziecko bose w koszulce z ogromną głową i rysiami wytrzeszczonemi oczyma. "Licz, a nie zmyl!" jęknęło zaśmiało się i zniknęło: Ze strachu zgubił rachunek i jedwo żywo uciekł do domu, a nie śmiał już powtarzać próby. Ożenił się Twardowski jeszcze za młodu, a dzwino to było żenienie. Rozmłował się w pięknie, ale dumnej i sprzeciznej dziewczynie, młodych, zbliżających się o jej rękę, zbywała ona urągliwie, pokazując im z daleka flaszkę, w której coś trzepotało i się brzęczało.

"Co to za owad: robak czy

[wąż]

Kto to odgadnie, będzie mój

[mąż!]

Ale nikomu nie pozwalała przyjrzeć się z bliska. Twardowski, w zaślepieniu dziada przebrany, przyszedł zebrać do domu pięknej panny, aż gdy zamiast opatrzyć starowiny, ślepa, pod sam nos podsunęła mu złośliwie flaszkę i swój wierszyk powiedziała, przyjrzał się dokładnie i rzecze: "Mości panno, to pszczoła!" Zerwał przyprawioną brodę i domagał się dotrzymania warunku. Rada nie rada, oddać musiała mu rękę. Ale nie długo z sobą żyli, bo Heród-baba wprędce dojadła Mistrzowi. Wygnał ją z domu. Popadała w coraz większą biedę, aż wreszcie skleiła sobie w rynku krakowskim domek z gliny i sprzedawała garnki, rynki, miay. Jak zwyczajna przekupka, język miała ciężty, to też dokuczała Twardowskiemu co nie miara. Mścił się czarodziej różnymi sposobami, nie pomagało: szkalowała go publicznie na rynku. Wreszcie było mu za dużo: jednego dnia pozłacaną kolasa, zaprzężoną w sześć białych rumaków, Twardowski wjechał w sam środek garncarskiego towaru swej połowicy i wytłukł wszystko do szcztu. Zrozpaczona Jejność wyniosła się z Krakowa.

Tak minęło siedm lat, oznaczonych cyrografem, jako termin, w którym Twardowski miał się samowolnie udać do Rzymu i tam się oddać dyabłu w szpony. Mistrzowi nie spieszono było, do Rzymu nie myślał jechać. Oszukane piekło wrzało zemstą, a jednak służyć mu i dalej musiało, potęgą czarów przywołane. Twardowski szedł jednego razu przez puszcę Niepołomicką, gdy wtem stanęło przed nim olbrzymie widmo, które w oczach jego pękło, aż prawie pod niebiosy. "Nie pojedziesz do Rzymu?" — krzyknęło straszliwie i wyrwawszy z korzeniem ogromną sosnę, uderzyło w nią o siły. Umknął się, ale drzewo padające zrzucało mu nogę. Leczył się potem długo cudownymi lekami, zkąd przezwano go "kuternogą". Podczas choroby spisał wszystkie swoje wiadomości z czarnej magii, a księga ta, dotąd znajduje się w Bibliotece Jagiellońskiej. Dawniej łańcuchem była do stołu przykuta. Na jednej karcie, w dolnym rogu widać dużą czarną plamę: jest to znak, wypalony łapą czarta, bo dyabła, bojąc się o swe tajemnice, chciał księgę porwać do piekła i właśnie dotknął ją w tem miejscu, gdy zapiał kur a czaruy w smole się rozpląnął.

Lata mijaty i nadchodziła starość, a z nią życie urok traciło. Twardowski postanowił się omdłodzić. Miał zaufanego sługę i powiernika, kłechę kościelnego. Temu kazał, iżby go porąbał w sztuki, zlepił cudownym balsamem kawałki, a potem na rok i sześć niedzieli po-grzebał na cmentarzu. Po upływie tego czasu kłecha według rozkazu o północy rozkopął grób przy świetle latarki — i o dzwio! w trumnie znalazł różowe, uśmiechające dziecko i zabrał je do domu. Rosło tak, że w tydzień już biegał i chodził umiał, we dwa, chłopcu wąsik sypał się zaczął pod nosem i Mistrz był omdłodzony cudownie. W obawie by kłecha tajemnicę omdłodzenia nie zdradził, Twardowski zaklął go w pająka, lecz opiekował się nim najczulej i zawsze nosił go przy sobie.

Ciąg dalej nastąpi.

CHOROBY uznane za niewyleczalne były całkiem usu- nięte przez kurację Wiel. Newmana

Reumatyzm, niestrawność, słabość nerwowa, kaszel płucie krwią, zniechęcenie, choroby skórne różnego rodzaju, słabość niewiast po poroku, słabość męczyzn i dzieci, ból w krzyżach, opuchlina, i t. d. Wszystkie są jak najdokładnie leczone, aby nie powróciły.

Cierpiała na rozstrojenie nerwów najgorszym mianem.

Pani Antonina Budala w zgłoszeniu się oplat chorobę w następujący sposób: Wiek 33 lat, matka 35a daniel. Cztery tygodnie temu zaczęłam się martwić i kłopotać i od tego czasu wydaję mi się, że rozum mój opadł. Wyobrażam sobie różności, jestem bardzo bojaźliwa i galewam się o byle co, robi mi się zimno a potem gorąco. Póję się słabiej, jedę nie nie mogę. Nie radzę się cię, leżałabym mogła przenieść się podobnie cierpienia. Wyprosiła się nie mogę robić tyko wciąż czuję się rozstrzępioną.

Po krótkim użyciu lekarstw pisze następujący list:

Wielebny K. Newmanie! Długoś serdecznie życzę, aby wyzdolono mnie. Czuję się znacznie zdrowszą po użyciu tylko trzech części lekarstwa a czwarta część jest mi już niepotrzebna. Jeszcze raz ci dziękuję za tak staranne i poprawne lekarstwo. Jestem przekonana, że skuteczniejszej lekarstw znalazłbym nie mogła.

Wiem że masz niewiast jak i męczyzn cierpiących na podobne choroby i mam nadzieję że będą korzystali z mojej praktyki, pozostaje z głębokim szacunkiem

Antonia Budala,

Box 66 Brooklyn, Pa.

DARMO wysłać nam pocztą

jąca koleżkę sposobu

mojego leczenia. Piszcie dżiałaj a nie

odwlekajcie jednego dnia. Zawsze

załączyc 2c markę, Adresujcie:

REVEREND NEWMAN

1361 W. Lake st., Chicago, Ill.

W zgłoszeniu się wymienić "Gazetę Polską."

Kto chce

kupić szczerą - złoty lub srebrny zegarek, łańcuszek, pierścionek, kuleczki, broszki z orłem lub herbem polskim lub t. p. niech pisze po piękny ilustrowany katalog i cennik a zaoszczędzi na pewno 85 do 90 centów na każdym dolarze, kupując złote lub srebrne wyroby z pierwowzoru. Katalog ten zawiera dżiczne rysunki na złote i srebrne ozdoby i medale dla towarzystw i klubów. Adresować należy:

K. STACHOWSKI & Co.

533 Noble st., Chicago, Ill.

Bacność JUŻ SZYFKARTY STANIAŁY!

I. HERZ BANKIER I
NOTARYUSZ

2 Carlisle st.

NEW YORK, N. Y.

braterska obługa. Jak kilka pasażerów przez nas jedzie razem to jako dla każdego dostaje prezet na drogę.

I. HERZ BANKIER I
NOTARYUSZ

2 Carlisle st.

NEW YORK, N. Y.

Wysła wszelkie pieniądze do kraju przez c. k. pocztę wedle kursu znacznie zniżonego. Ręczy za każdy cent i za doręczenie w 12 dniach. Za każdą wydatkę wraz z pokwitowaniem wartościowy kupon na prezent. Za 5 kuponów każdy dostaje śliczny kryształ do łańcuszka. Kto chce mieć lepszy prezent, niech pisze po katalog i objaśnienia.

I. HERZ BANKIER I
NOTARYUSZ

2 Carlisle st.

NEW YORK, N. Y.

szprzedaż szyfkart do i z kraju na najłepsze i najszybsze parowce po cenach najniższych, ścisłe kompanijnych. Daje pasażerom swoim Nadwyzajne Wygody! Czekaj każdego pilnie na dypie odprowadza na szyf, odstawia łamie rzeczy i stara się o domowy wygodny nocleg. Pasażerowie z kraju jadący na pod nieszczęsną opieką naszej drodze. Należ agent prowadzić bezpiecznie przez granice, wadzą na szyf a my namierzymy w Nowym Yorku wyjmujemy z Castle Garden i odstawiamy na miejsce pobytu.

I. HERZ BANKIER I
NOTARYUSZ

2 Carlisle st.

NEW YORK, N. Y.

Pyta się Kto ma kłopoty wojakowe? Kto chce stamtąd dłużne pieniądze przechoć? Kto ma spadki odebrać? Kto ma prośbę o grunt? Kto potrzebuje pełnomocnictwa, kontrakt kupna i sprzedaży. Kto chce przez konsulat coś wykonać, jak dokumenty wystawić lub legalizować? Kto szuka porady w czemkolwiek? Niech zaraz do niego napisze. Dobra rada i pocieszenie i Pomoc szybko i pewnie nastąpi.

Nie zwlekaj! Napisz zaraz!

Rzecz zupełnie nowa w medycynie. DR. BONKER'A KROLEWSKIE WZMACNIAJĄCE PIQULKI

CZYNIA KREW ŻYWOJĄ

Zyciodajnym środkiem systematycznym jest czysta czerwona krew, i jak długo krew jest czysta, "awet najniebezpieczniejsza choroba nie będzie miała do nas prawa". Jeżeli cierpimy na taką chorobę, CHOROBY, CHOROBY BYŁA NAJNIEBEZPIECZNIEJSZĄ, jeżeli przyprowadziła krew do rozstrojenia, czepymy się i musimy ją oczyścić. NA JEJĄ BŁOGIE WYLECZONA. — Lekarstwo używane wewnętrznie, wystraszające czystą, zdrową i bogatą krew, jest jedynym lekarstwem na każdą chorobę. DR. BONKER'A KROLEWSKIE PIQULKI WYTWARZA KREW WZMACNIAJĄCĄ SERCU I JĄDĄ ŻYŁE.

Leczą one wszelkie choroby, powstające z nieczystego stanu krwi jak np. CHOROBY KROWE, Ogólna osłabienie, Białe Upławy, Amenia, Późnolata itp. CHOROBY MĘSKIE: Ogólna osłabienie, Nerwowość, Herpetyczność, Impotencja itd. PRZYWRACAJĄ WE WSZYSTKICH WYPADKACH CHOROBY ZUPLENNIE ŻYWOJĄ. Do nabycia we wszystkich aptekach w cenie 50c. — Przyzradzanie przez:

The Dr. Bonker's Medicine Co.,
709 Milwaukee Ave., Chicago, Ill.

Po otrzymaniu 50c, wyślemy pocztą do wszystkich części St. Jed.

\$100.00 UCIECHY ZA \$1.75!!

ORACULUM

— czyli —

Cudowna Maszynka Przepowiadająca Przyszłość!!

Maszynka ta jest robiona elegancko z najlepszego metalu i drzewa. Rozmiaru 10x10 cali i waży kilka funtów.

Rozwijuje ona kilkanaście zapytań z kilkuset odpowiedziami.

Jedyna Maszynka w świecie, która akuratnie rozwija zadane zapytania. Fabrykowana ona jest podług starych iślag arabskich, a dotąd nie znanych. Instrukcje dodawane są do każdej maszyny po polsku.

Przy pomocy tej maszyny można spędzić wesoło, przyjemnie i użytecznie wiele wieczorów w gronie przyjaciół przepowiadając im przyszłość.

Maszynki te są sprzedawane tylko przez naszą firmę po cenie \$1.75.

Pieniądże najlepiej przysłać przez Money Order lub w Registrowanym liście pod adresem:

THE PULASKI MAIL ORDER HOUSE

816 N. Hamlin ave., Chicago, Ill.

OHOCZOŚĆ

Bez względu na to, jak dobrze wam się na świecie powodzi, że macie przyjaciół licznych i czyste się do was uśmiecha, — nie możecie być ohochozami i wesołymi, jeżeli cierpicie na niestrawność. Zachowujcie mile usposobienie i ustrzeżcie się do zostania mrukiem, a to przez użycie

SEVERY BALSAMU ŻYCIA

To znakomite lekarstwo zrobione z czystych składników, które działają na cały organizm. Nieporządki organów trawienia, zatwardzenie, niestrawność itp. uregulują się szybko. Ból głowy i ból w krzyżach ustępuje. Zaspokojenie i smutek ustępują miejsca wesołości. Krew się przeczyszcza i wzmacnia. Ręczność powróci do starych i upadłych na zdrowiu. Cały organizm się wzmacnia i polepszy.

"Przez dwa lata cierpiałam na nieporządki trawienia, lecz użycie Severy Balsamu Życia przyniosło prawdziwie magiczny skutek. Poczułam się lepiej i mocniejszą natychmiast i mam daleko weselejsze usposobienie niż przed użyciem Pańskiego dobrego lekarstwa. Wyleczyło mnie ono zupełnie z mojej choroby."

Katarzyna Teżik, Troy, South Dakota.

Cyfry Mówią!

JFDNA dawka Severy Lekarstwa na Cholerę i Biegunkę często wystarcza dla przywołania natychmiastowej ulgi cierpiącym na kurczę, biegunkę i wszelkie choroby w górnej porze właściwej.

Severy Lekarstwo na Cho'erę i Biegunkę

10 lat cierpienia wskutek ciężkiej choroby żołądka było udziałem Zofii Poppek z Logansport, Pa. Pisała ona, dziękując, że jej apetyt powrócił, ból jej opuścił, a zdrowie i szczęście przywrócone jej zostały ponownie jako skutek używania

Severy Bittersu Żołądkowego

Cena 50c i \$1.00

DWIE butelki Severy Lekarstwa na Nerki i Wątrobę wystarczyły do wyleczenia Maryl Podliskiej z Edgerwood, N. Dak. ze straszego bólu w krzyżach i cierpień spowodowanych ostrymi napadami choroby nerek. Wszystkie cierpienia na bóle w krzyżach i podobne przypadłości pan! Podliska gorąco poleca

Severy Lekarstwo na Nerki i Wątrobę

Cena 75c i \$1.25c

We wszystkich aptekach

Porada lekarska darmo

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

4

GAZETA POLSKA W CHICAGO.

Oldest Polish Newspaper in the United States

APPEARING EVERY THURSDAY.

ESTABLISHED 1873.

Represents the interests of nearly 4,000,000 Poles residing throughout the United States & Canada.

Subscription Two Dollars per Year.

Rates of Advertising ON APPLICATION.

The *Gazeta Polska* read in all the States and Territories of the Union, in Canada, Mexico, Central America, South America, in Great Britain and Ireland, France, Germany, Austria, Serbia, Switzerland, Turkey, in Asia, Africa and Australia, and in all the newspapers of the world, is a really a First Class Advertising Medium.

All communications ought to be addressed to:

W. DYNIEWICZ,
Publisher "Gazeta Polska",
532 Noble St., Chicago, Ill.

We have over 800 works of our own Publication and Edition, and Imported Books.

GAZETA POLSKA W CHICAGO.

Najstarsze czasopismo polskie w Stan. Zjedn.

Wskazówki co zawierać każdego tygodnia.

PRENUMERATA ROZKŁA:

W Stanach Zjedn., Meksyku i Kanadzie \$1.00
W Europie, Ameryce Środkowej i Południowej, Azji, Afryce, Australii..... \$2.00

POSZUKIWANIA krawców i znajomych nie wynoszące jednego centa druku na jeden raz 20 centów, następnie pobór ceny.

POSZUKIWANIA na jeden raz jak i ogłoszenia o założeniu jakiego przedsiębiorstwa dla subskrypcji w prasie polskiej, bezpłatnie.

ABONENCI zamieniający polskie książki, powinni podać stary adres i dołączyć 10c (w aneksach pobór) na opłatę zmiany adresu.

PIENIĄDZE należy przysłać przez Money Order, Express lub w liście rejestrowanym. Kwoty niżej od dolara można przysłać w znaczkach pocztowych.

Rękoپی nie surowcami.

Wszystkie listy i pisma adresować należy:

W. DYNIEWICZ,
532 Noble St., Chicago, Ill.

Pierwsza Księgarnia Polska w Ameryce posiada książki sprzedawane z Europy oraz prasę 600 tytułów i dzieł własnego wydania i nakładu.

TELEFON MONROE 1268.

CHICAGO, ILL., 23 Sierpnia 1906.

ZNIWA.

Hej oracze, idź na żniwa!
Sierpów trza się jać,
Już przepiółka wola, wrywa
Pójdźcie, pójdźcie żać!

W złotem słońcu lany złote,
Unie się ciężki kłos,
Dzwonią sierpny na ochotę,
Iskry lecą z kos.

Szumia, szumia zbożne niwy,
Niesie ziemia plon,
Nowe życie, czas szczęśliwy,
Starej bledzie żgon.

Hej, my siali, my orali
Własny zagon swój
I tej ziemi wszystko dali,
Lzy i krew i znoj.

Dziś się kłasy gną na łanie,
Przyszłość wola nas,
Niech do żniwa każdy stanie,
Czas oracze, czas!

Własny zagon, własna gleba,
Smiały, wolny lud —
Nic od obcych nie potrzeba,
Nasz tu pot i trud.

POLACY W DUMIE.

Jakkolwiek Duma przeszła już do historii, nie zaszkodził podać tu za dziennikiem urzędowym, wychodzącym w Petersburgu, "Nowoje Wremia" zapamiętanie na stanowisko posłów polskich. Z artykułu tego podajemy niektóre ustępy nie tyle ze względu na pochlebną ocenę naszego społeczeństwa i posłów, bo górze o nas mniemanie nie przeszkadza panom z "Now. Wr." okłaskiwać wszelkie zamachy na naszą kulturę, ile ze względu na trafną, a gorzką ironię, zaprawioną krytyką własnego społeczeństwa.

Stwierdzając, że Polacy głosowali za odrzuceniem dyskusji nad odezwą Dumy do narodu, "Now. Wrem." mówi:

"Wszyscy Polacy oświadczyli się za niezachowaniem utrzymywaniem spokoju i porządku w kraju, a autorem samego wniosku był też Polak, prof. Petrazicki. Jest to znamienne pouczające, tak jak i fakt, że polskie kraje i dotychczas zachowują się bez porównania spokojnie i rozumnie, niż kraje Esto-Lotewskie z ich sławną próbą Lotewskiej republiki. Porównajmy to z tem jeszcze, że Kaukaz wysłał do Dumy samych socjalnych demokratów, rekrutujących się częściowo z pomiędzy nieukończonych kulańskich seminarzystów i z tem, że co tylko przybyli posłowie syberyjscy zaczęli swą działalność od grożenia ministrom pięścią. Widocznie na Syberii nie oprócz pięści się nie rodzi i syberyjskie posłowie mogli się pochwalić tylko kulakami!"

"Ucząc się pilnie, społeczeństwo nie mniej pracowało. Polski przemysł bije nawet na wewnętrznych rynkach; leniwy, plany i rabunkowy przemysł rosyjski, liczący jedynie na protekcję taryfową, rządowe zamówienia, nie na jakość pracy i wykształcenie robotników. Słowem tam kultura, a u nas lenistwo — w szkole i powszechna dzikość. Tam — liczone na pokojową pracę ustawodawczą w rosyjskim parlamencie, a sami Rosyjanie, przestawiający się wraz z p. Ramiszewiczem o czasów Tygranesa Wielkiego, św. Niny i Jarosława Mądrego — pokładają wszystkie nadzieje na proklamacje, pożary i rozgromy. Rząd nasz ma uzasadniony powód do poskrobania się w głowę i wyznania: a "ja myślałem, że cały socjalizm, bunt i niepokoje pochodzą ze szkół."

"Polacy wogóle postępują bez zarzutu może być, że w swoim specjalnie polskim interesie, ze swoją specjalną polską myślą, może z wrogimi względem nas zamysłami. Może być, chociaż nie określonego w tym względzie nie wiemy. W każdym razie stanowili oni w Dumie rozumną, zorganizowaną siłę, a nie anarchię, nie absurd!"

Naturalnie, że "Nowoje Wremia" nie może sobie odmówić przyjemności przypisania całej naszej kultury temu, że szkoła w Królestwie jest nieskończenie lepiej zorganizowana, niż w Rosyi.

Zakończenie artykułu rozczuła swym syntetycznym: "Jakkolwiek uczucia żywią Polacy względem nas (choćby dlatego że uczucia mają być zawsze wrogie i tylko wrogi?), my nie zapominamy, że to Słowianie i będziemy się cieszyć z poczucia ludu i dyscypliny w jednym z głównych słowiańskich narodów."

ODEZWA POSŁOW LITWY I RUSI.

Donosiliśmy już, że posłowie polscy, wchodzący w skład rozwiązanej co tylko rosyjskiej Dumy państwowej, ogłosili swoje oświadczenia, w których powiadają, że Polacy nie są gotowi do podjęcia roli państwa, jakie przedstawiciele polscy Królestwa Polskiego, Litwy i Rusi zajmowali w Petersburgu tak wobec Dumy, jako też wobec towarzyszących jej rozwiązaniu okoliczności. Ich deklaracja brzmi:

Do naszych wyborców.

"Po rozwiązaniu na zasadzie art. 105 ustaw zasadniczych izby państwowej, której byliśmy członkami, uważamy za swój obowiązek zwrócić się do naszych wyborców z wyjaśnieniem stanowiska, które zajmowali w sejmie jako wybrani przedstawiciele naszego społeczeństwa.

"Zaczynając, iż stanowcze przyrzeczenia, wyrażone w najwyższym uzasadnieniu, że pomimo rozwiązania izby prawa konstytucyjnego, raz dane, cofnięte nie będą, stwierdzamy jednakowoż, że nadzieje na rozszerzenie praw konstytucyjnych, zabezpieczających wszelkie swobody ludności całego państwa, a naszej w szczególności, nie zostały zniszczone z przyczyn od Kola niezależnych.

"Musimy jednak zaznaczyć, że zarówno w mowach członków naszych w izbie, jako też w głosowaniach zawsze staliśmy na stanowisku obrońców wolności kraju, który nas posłał.

"Przedstawione izbie przez rozmaite partie projekty rozwiązania kwestii agrarnej nie rozstrzygały jej, zdaniem naszym, w sposób zadowalający, a w wielu razach były w kraju naszym wprost niewykonalne. To też poddaliśmy je krytyce, uznając zawsze potrzebę podniesienia dobrobytu całej ludności wiejskiej, a w szczególności powiększenia gospodarstw ludności małej, której w szczególności socjalistyczny zaś organ "Die Neue Zeit" tak otwarcie pisze:

"Autonomiczna Polska nie będzie mniej groźna dla Prus, niż byłaby niezawisła, przeciwnie, niezawisła byłaby państwem trzeciego rzędu, podczas gdy za autonomiczną stałaby się Rosya. Wschodnia granica Prus jest wzorem złych granic. Najbardziej nieprzyjemnym jest przedstawić najmniejszych przyszkół. Od Bałtyku do Myślowic ciągnie się ona lukiem wklęsłym ku zachodowi, a taka linia pozwala nieprzyjacielowi skupić swe siły, podczas gdy my nasze będziemy musieli rozrzuścić."

"Niedość tego: w środku owego łuku Prusa wpada do Warty, która od tego punktu już jest wodną drogą, prowadzącą w głąb Prus. Cóż łatwiejszego jak dolina Warty szybko stanąć nad Odrą! Od granicy do Berlina jest ta droga zaledwie 300 kilometrów, zatem stolica państwa jest zagrożona. Ze strony pruskiej uczyniono wszystko możliwe aby naprawić niewygodę takiej granicy; a więc zbudowano linię twierdz nadgraniczną w Królewcu, Grudziądzu, Toruniu i Wroclawiu a za nią druga linia twierdz w Gdańsku, Poznaniu i Głogowie. Do tego systemu fortyfikacyjnego można zaliczyć Kraków i Przemyśl, dopóki trwa sojusz austriacko - niemiecki. Oprócz tego militarne wały stworzone polityczny przez rozbicie na ogromne rozmiary germanizacji Wielkopolski. Lecz te zabezpieczenia nie wystarczą. Jeżeli Polacy, pogodzeni z Rosją i postawieni w warunkach korzystnego rozwoju, poczną promieniować na zachód. Ich własne promieniowanie potrafią Prusy neutralizować, lecz jeżeli polsko-rosyjska zgoda wytworzy wspólne promienie całej rosyjskiej monarchii i jeżeli one uderzą w pruską ścianę, sprawa przedstawi się w świetle bardzo groźnym dla przyszłości Prus. Słowem, Prusy mogą się przodkowi naprzekład na niezawisłość Galicji; owszem, nie przeciw temu nie mają, bo i Austria nie uciepni, jeżeli od niej odpadnie ta przyczepka. Mogą one w ostateczności przystać na niezawisłość Kongresówki; byłaby to nawet dobra ściana między Rosją a Niemcami. Ale Prusy powinny dołożyć wszelkich starań,

Dosyć powszechnem jest przekonanie, że powodem do podjęcia interwencji dyplomatycznej ze strony Niemiec i straszenia nawet interwencją zbrojną jest przedewszystkiem obawa wzrostu ruchu rewolucyjnego w państwie rosyjskiem. Ten ruch i bezpośrednio i, zwłaszcza, pośrednio, grozi interesom Niemiec. Do tego głównego powodu dodaje się drugi, poniekąd osobisty. Cesarz Wilhelm, jakoby bardzo żywo poczuwa się do solidarności monarchicznej i pragnie ratować swego kuzyna, Mikołaja II nie tylko od następstw rewolucji, ale i od ustępstw dla niej.

Zwyczajowo ruchu rewolucyjnego w Rosyi mogłoby w istocie w przyszłości być groźnym dla Niemiec. Ale ta anarchia, jaka obecnie w Rosyi panuje, nie tylko groźna nie jest, ale owszem, jest dla Niemiec z wielu względów bardzo pożądana. Bo naprzód obezwładnia niemal zupełnie Rosję w zakresie polityki międzynarodowej, powtórę jest dla handlu i przemysłu niemieckiego wielce korzystna.

Jest to tak widoczne, że niejednokrotnie podejrzano rząd niemiecki o pośrednie popieranie anarchii w Rosyi. I podejrzano nie bezpodstawnie. Pisaliśmy już o tem i raz jeszcze powtarzamy, że np. rząd niemiecki ułatwił dowóz broni palnej do Rosyi. Mamy w ręku dowody, świadczące, że fabryki niemieckie, stojące pod bardzo ścisłą kontrolą rządową, oferowały dostarczenie w dowolnej ilości rewolwerów i karabinów do miejscowości wskazanych na granicy rosyjskiej na podstawie poufnego z zamawiającymi porozumienia. Dopiero kiedyś badacze historyczni wykryją, jaki udział brała polityka niemiecka w ruchu rewolucyjnym w Rosyi, ale dziś już powiedzieć można na podstawie świadectw różnych i przypuszczalnie uzasadnionych, że ten udział okaże się wydatnym.

Nie obawa ruchu rewolucyjnego, ale inne zgola pobudki wywołały interwencję dyplomatyczną Niemiec i zamiary okupacji zachodnich prowincji państwa rosyjskiego. Głównym bezpośrednim celem tej akcji dyplomatycznej było zapobieżenie wszelkim próbom uregulowania stosunku państwa rosyjskiego do Polaków, zwłaszcza zaś autonomii Królestwa Polskiego. Pośrednio osiągnęła akcja niemiecka cel poboczny, ale nie mniej doniosły — uniemożliwiła lub przynajmniej odroczyła porozumienie się Anglii z Rosją.

Już dzienniki angielskie i francuskie, pisząc o ostatek akcyi dyplomatycznej Niemiec zaznaczyły, że jednym z jej motywów było niepodporządkowanie do autonomii Królestwa. Na ten motyw jednak prasa angielska i francuska, nie rozumiejąc, jaką wielką wagę ma dla Prus sprawa polska, nie kładły dostatecznego nacisku. Natomiast prasa niemiecka, o ile o ostatek akcyi dyplomatycznej mówi, motyw ten dosyć wyraźnie podkreśla. Socjalistyczny zaś organ "Die Neue Zeit" tak otwarcie pisze:

"Autonomiczna Polska nie będzie mniej groźna dla Prus, niż byłaby niezawisła, przeciwnie, niezawisła byłaby państwem trzeciego rzędu, podczas gdy za autonomiczną stałaby się Rosya. Wschodnia granica Prus jest wzorem złych granic. Najbardziej nieprzyjemnym jest przedstawić najmniejszych przyszkół. Od Bałtyku do Myślowic ciągnie się ona lukiem wklęsłym ku zachodowi, a taka linia pozwala nieprzyjacielowi skupić swe siły, podczas gdy my nasze będziemy musieli rozrzuścić."

"Niedość tego: w środku owego łuku Prusa wpada do Warty, która od tego punktu już jest wodną drogą, prowadzącą w głąb Prus. Cóż łatwiejszego jak dolina Warty szybko stanąć nad Odrą! Od granicy do Berlina jest ta droga zaledwie 300 kilometrów, zatem stolica państwa jest zagrożona. Ze strony pruskiej uczyniono wszystko możliwe aby naprawić niewygodę takiej granicy; a więc zbudowano linię twierdz nadgraniczną w Królewcu, Grudziądzu, Toruniu i Wroclawiu a za nią druga linia twierdz w Gdańsku, Poznaniu i Głogowie. Do tego systemu fortyfikacyjnego można zaliczyć Kraków i Przemyśl, dopóki trwa sojusz austriacko - niemiecki. Oprócz tego militarne wały stworzone polityczny przez rozbicie na ogromne rozmiary germanizacji Wielkopolski. Lecz te zabezpieczenia nie wystarczą. Jeżeli Polacy, pogodzeni z Rosją i postawieni w warunkach korzystnego rozwoju, poczną promieniować na zachód. Ich własne promieniowanie potrafią Prusy neutralizować, lecz jeżeli polsko-rosyjska zgoda wytworzy wspólne promienie całej rosyjskiej monarchii i jeżeli one uderzą w pruską ścianę, sprawa przedstawi się w świetle bardzo groźnym dla przyszłości Prus. Słowem, Prusy mogą się przodkowi naprzekład na niezawisłość Galicji; owszem, nie przeciw temu nie mają, bo i Austria nie uciepni, jeżeli od niej odpadnie ta przyczepka. Mogą one w ostateczności przystać na niezawisłość Kongresówki; byłaby to nawet dobra ściana między Rosją a Niemcami. Ale Prusy powinny dołożyć wszelkich starań,

aby Polacy i Rosyjanie nie zawarli ze sobą przymierza na wspólną pracę dla przyszłości, bo w takim razie polityka wschodniego olbrzyma stanie się antygermańska, a tak natarczą i upartą, jako od Piotra I była polityka antiturecka. Nietylko powstanie niebezpieczeństwo, że może pęknąć jedność niemiecka, ale że Prusy utracą wszystkie swe ziemie na wschód od Odry. Ponieważ zaś Polacy pogodzą się z Rosją tylko wtedy, gdy otrzymają autonomię, przeto politycy berlińscy powinni wciąć i głosem bardzo stanowczym mówić w Petersburgu: Wszystko, co chcemy, tylko nie autonomia w Królestwie Polskiem! Autonomia — to taki zwrot w polityce rosyjskiej, który w uszach niemieckich zabrzmiał wyrazami: "Trzeba się przygotować do wojny!" Takie znaczenie autonomicznej Polski zupełnie tłumaczy ową nerwowość, z jaką w Berlinie spoglądają na liberalne dążności w Rosyi, a zwłaszcza na próby zbliżenia się polsko-rosyjskiego".

Jeżeli teraz zestawimy to oświadczenie z faktem, o którym ze względów taktycznych dotychczas nie pisano, mianowicie z faktem, że jeszcze w lipcu br., lub najdalej w początkach sierpnia na podstawie porozumienia Kola polskiego ze stronnictwami rosyjskimi, Duma miała właśnie uchwalić ogólne zasady autonomii Królestwa — to zrozumiemy, w czym interesie leżało przyspieszenie rozwiązania tej Dumy. Rząd niemiecki z pewnością wiedział o tem, że uchwała ogólna o autonomii Królestwa ma zapewnić w Dumie znaczną większość, rozumiał, że z tą uchwałą rząd rosyjski musiałby się liczyć i całą akcję, do której na razie poważnego powodu nie było, teraz właśnie podjął. I nie omyliła się dyplomacja niemiecka w rachubie, że w otoczeniu cara i w szeregach biurokracji znajdzie na gruncie sprawy polskiej dla swoich rad i wskazań.

CO INNI PISZĄ.

O nieudanej rewolucyi rosyjskiej takie rozumne znajdujemy uwagi w "Zgodzie".

Ostatnie wycuchy rewolucyjne w Rosyi były tak niedołężne aranzowane i tyle krwi dobrej zmarnowano, że już i prosty lud poznal się na bladej i głupiej pewnych swych opiekunów i odwrócił się od nich. Dowodem tego jest zupełne niepowodzenie strajku, zarządzanego po upadku powstania w Sewastopolu i Kronstadtzie. Zmarnowali świętą sposobność i kilka tysięcy doskonałego wojska i dla poprawienia sprawy kazali ludowi przestać pracować, jak gdyby to mogło coś naprawić.

Zahypnotyzowani przez jeden ten wyraz "strajk", nie myśląc nic i nie rozumiejąc, wrzeszczeli: "strajkować", nie wiedząc sami po co i na co. Lecz lud raz tylko dał się nabrać na głupstwo. Na drugi raz okazało się, że lud rozumie więcej i lepiej od swych nieproszonych opiekunów i o żadnym strajku słyszeć nie chce.

Bić się — i owszem, byle pod komendą ludzi rozumnych i znających swoje rzemiosło. Lecz nie pracować, a więc i nie jeść, podczas gdy rząd i sam je i karmi coraz lepiej swoich obrońców — toć czyste szaleństwo.

Niemcy, Węgry i Włosi w latach 1848-1849, gdy się im zaczęło jowować ze swymi rządami, mieli przynajmniej ten rozum, że, nie posiadając między sobą ludzi zdolnych do kierowania rewolucją, posprowadzali sobie Polaków. Niemcami komenderowali Mierosławski i Sznajde, Węgrami Bem i Dembiński. A niższego stopnia oficerów i żołnierzy polskich wprowadzano setkami. Nikt nie pytał ich o ich programy i wyznania społeczne i inne. Wiedzieli tylko, że są to ludzie, co bić lubią i bić umieją, a więc dano im władzę i posłuch i proszono, aby bili.

I jak bili? Toć Mierosławski w 15,000 ruchawek niemieckich trzymał przez całe lato na więzi prawie całą siłę wojenną Prus i dawał Niemcom dość czasu do powstania w czterdziestu czterech innych miejscach. A bili Austriaków i Moskali Dembiński i Bem, o tem dziś opowie każde dziecko węgierskie. Tak robili swe rewolucje narody rozumne. W Rosyi zaś, gdyby kto spróbował chociażby najlepszą dać radę tym ludziom, co chcą ginać, a nie wiedzą, jak to zrobić z pożytkiem dla sprawy, to wyskoczyłby wnet naprzód jak zarwawy krykacz, zamordował doradcę i zepsuł wszystko w kilku godzinach.

ODEZWA WARSZAWSKICH ROBOTNIKÓW NARODOWYCH.

W dniu 31 lipca ukazała się następująca odezwa Narodowego Związku Robotniczego:

Rodacy!

Pierwszy okres życia parlamentarnego w państwie rosyjskim skończony. Izba, tj. Duma, po dwumiesięcznym istnieniu została przez rząd moskiewski rozpuszczona i dopiero w marcu roku przyszłego ma być po nowych wyborach ponownie zwołana.

W nowym położeniu politycznym, jakie się wytworzyło, Narod Polski musi dokładnie zrozumieć swe obowiązki względem Ojczyzny, musi oświadczyć sobie całe znaczenie obecnych wypadków. Szczególną wagę posiadają dla nas stanowiska Ludu robotniczego, co, wbrew gwałtom i oszczerstwom, stanął był w kwietniu do urn wyborczych i głosami swoimi zapewnił zwycięstwo posłom narodowym, kandydatom Narodowego Związku Robotniczego.

Rozwinięcie Izby państwowej jest niezbitym dowodem, że Rosya bliższa jest anarchii i rozkładu, aniżeli prawdziwego życia konstytucyjnego. Rząd nie chce zejść z drogi gwałtów i nadużyć, naród zaś rosyjski, pomimo niezadowolnienia i gwałtownych wystąpień nie znalazł w sobie dotychczas siły, by nową wolną Rosję na miejscu krzywd i okrucieństw postawił.

Wiemy, iż i teraz liczne żywioły zwrócić się w Rosyi na drogę rewolucyjną, ale ta rewolucja, choć carat nie może sobie z nią poradzić, nie wykazuje w sobie sił dostatecznych do ohałenia rządu. Chłopi rosyjscy zagarniają ziemię i pola folwarków, robotnicy strajkują ciągle i urządziły demonstracje, policjanci i urzędnicy padają od bomb i kul rewolwerowych, nawet żołnierze gdzieś tam buntować mogą. Ale od tego jest daleko do ohałenia rządu, który w swem ręku posiada całą siłę wykonawczą i używa jej wciąż do represji.

Mamy więc anarchię ciągłą i niewiadomo, czy przyszła Izba temu stanowi rzeczy kres położyć zdoła.

Cóż więc czynić mamy my, Polacy, walczący nie o Rosję, a o własne ideały narodowe i demokratyczne? Wolność konstytucyjna w państwie całym i nam jest potrzebna, lecz czy my, którzy stanowimy zaledwie trzynastą część ludności, posiadamy siły i obowiązek, by wywalczyć obcemu nam duchem, językiem, wiarą i tradycją, narodowi rosyjskiemu, wolność i konstytucję?

Najbliższemu nam jest dobro własnego ludu, co cierpi i walczy od stu przeszło lat — więc nie możemy ryzykować w niepewnej walce całej naszej przyszłości. Gdy ustanowiona została Duma, posłaliśmy do wyborów, mimo przeszkód wszelkich, Chcieliśmy, by naród nasz oświadczył się i uspołecznił w pracy wyborczej, by się zdemokratyzował i podniósł politycznie, a zarazem, by posłowie nasi pomogli do utrwalenia w Rosyi porządku wolnościowego i na tym gruncie zdobyli dla kraju naszego jak najszerszą autonomię.

Kolo polskie w Petersburgu, ta pierwsza od lat niepiętnych reprezentacja nasza wobec Rosyi, uwydatniła w całej pełni naszą odrębność narodową i wykazała, że naród Polski, świadomy praw swoich należnych, wszędzie dobiegał się o nie bieżąc.

Solidaryzując się z dążeniami wolnościowcami samych Rosyan, przygotowało Kolo polskie grunt do uznania praw naszych, a działalnością swoją całą wzbudziła szacunek nawet wrogów. W obliczu rządu, w obliczu Rosyi, w obliczu całego świata przestaliśmy być częścią jednolitej ludności rosyjskiej, a staliśmy się uznawani w osobie swej reprezentacji poselskiej, narodem odrębnym, do własnego samodzielnego bytu przygotowanym. Więc chociaż izba nie przyniosła nam upragnionej autonomii, pchnęła ona atoli potężnie naprzód naszą pracę około Odrodzenia Ojczyzny.

Oto jest wielka doniosłość i znaczenie. A jest to zarazem dla nas wskazówka na przyszłość: nie wolno nam opuszczać żadnego pola działania dla Ojczyzny, a zatem i w przyszłych wyborach udział wziąć będziemy musieli. Musimy korzystać z każdej okazji, by naród nasz do wspólnego działania politycznego przygotować, musimy korzystać z zebrań i wieców, by myśli narodową i demokratyczną krzewić, musimy stawiać do pracy wszędzie, gdzie o sprawach Ludu Polskiego radzić będą. Nie można się ludzi pozorami łatwego zwycięstwa, lecz nie wolno ręk zakładać lub czekać zbawienia od obcych nam prądów rosyjskich.

Gdy Rosya do wolności okaże się nie zdolna, a my w związku z nią własnej wolności nie otrzymamy, zawsze jednak o jednym pamiętać musimy: rządy ucisku i pognębienia praw naszych już się w Polsce ustalić nie mogą. Przedzieli Rosya ziemię polską straci, niż po dawnemu panować na nich będzie. I nie rzucimy się w objęcia rewolucji rosyjskiej. My w jej dojrzałości i sily nie wierzymy, sami nie mamy dostatecznych zasobów, by jej skuteczną i decydującą pomoc przynieść. Wreszcie zaś przedewszystkiem: nie wolno nam nigdy stawiać na kartę losu jednego zaboru. Jesteśmy narodem podzielonym, dobijającym się niepodległego bytu, więc mamy obowiązki względem naszych współbraci, berlom innym podległym.

Wierzymy w siebie, w Naród Polski, w niespożyte sily Ludu naszego. Organizując te sily, dbając o wewnętrzną solidarność narodową, walcząc będziemy z

uciskiem moskiewskim we wszelkich warunkach. Ale walcząc będziemy tak, jak na to pozwalają nasze sily i wzgląd na przyszłe losy Ojczyzny. Zbrodniczym jest kolo przelewa krew polską nadaremnie, kto osłabia naród, nie mu w zamian nie dając. Strupieszale rządy biurokracji już nam ręk nie związa, bo na wszystkich niwach życia pracować będzie meżna i nieustraszoną dłoń Ludu polskiego. Choćby Rosya gineła w potokach krwi i pożarach, my, co kroczy my niezłomnie ku wielkiemu celowi Odrodzenia Polski, nie zginiemy.

Gwiazda przewodnia Ojczyzny wolnej i demokratycznej, służąc nam będzie za źródło mocy i potęgi i da nam spokój i rozwagę w tych czasach próby, jakie dzisiaj przeżywamy.

Niech żyje Polska!
Zarząd główny Narodowego Związku Robotniczego.
Warszawa w lipcu 1906 r.

PANCERZ ZEGLENIA.

W Milwaukee odbyły się dwie próby strzelania do pancerna kulochronnego wynalazku p. K. Zeglenia.

Na pierwszej próbie obecni byli wszyscy urzędnicy policyjni, a między nimi szef policyi Jansen, a na drugiej Polacy z południowej strony, kilku Amerykanów oraz reprezentanci prasy. Strzelano do pancerna z rewolwerów różnego kalibru, — ale pomimo wszystkiego tkanina pana K. Zeglenia okazała się odporną na wszystkie kule.

Jeden "niewierny Tomasz" strzelał do pancerna z rewolweru kalibru 38 z odległości około sześciu stóp, ale pomimo to kula odbiła się, robiąc tylko mały znak na materali. — To samo stało się z kulą z rewolweru, wystrzeloną przez porucznika policyi.

Druga próba odbyła się w hali Kościuszk. Zgromadziło się na nią około 300 Polaków, a próba wykazała, że wynalazek p. K. Zeglenia posiada warunki, które mu przypisują. Do pancerna zawieszono na worku, naphannianem sianiem, strzelano z rewolwerów różnego kalibru, a wszystkie kule odbijały się, płaszcząc się zupełnie.

Do pancerna na drugiej próbie strzelali: major Piotr Piasecki, porucznik Wiliam Mehl, z Gwardii Kościuszk, Leon Kosak, Malewicki i Klapiński.

Słyszmy, że w Milwaukee wielu Polaków zakupuje akcyje i poprą interes całą siłą.

"SOKOŁY".

Na zebraniu Sokółów poznańskich przedstawił prezes Rzepecki rozwój sokolstwa wogóle w różnych narodach słowiańskich. Ze sprawozdania tego okazuje się, że w Czechach istnieje 600 gniazd z 70,000 członków. Samych kobiet należy przeszło 20,000. Chorwacy liczą 40 gniazd, w Galicji należy 18,000 osób dorosłych do stowarzyszenia oraz 15,000 uczniów. Polacy w Niemczech mają 144 gniazd i 7,000 członków. Ilość Sokółów w Ameryce nie jest dokładnie znana, (około 5,000), w każdym razie stowarzyszenie pochwalić się może wielką liczbą członków. Prezes Rzepecki dodał w końcu, że w Król. Polskiem zdołano już utworzyć 30 towarzystw gimnastycznych, z których 6 przypada na samą Warszawę.

POD POMNIKIEM GŁOWACKIEGO.

Dano tobie, polski chłopie,
Zwykle miejsce na okopie...
Dano kose błyskawicę —
Dano napis "Raclawice!"
Dano grudki ziemi krwawe,
Dano w oku ból i sławę!
Nowe rany, stare blizny,
Po ostatni kruch Ojczyzny
Polskie ludu dano w twarz
I oddano twojej straż!

I stanęłam na pomniku,
Jak tam przy swym naczelniku,
Taki samy, jak przed laty,
Z naga piersią na harmaty!
I stanęłam na wezwanie
W poplastowskiej swej sukmanie!
Taki mowny, choć bez słowa,
Niby jaka pieśń tęcza!
Baśń zaklęta w baśń śpiewanie,
W chłopskiej pieśni i sukmanie!

Ale masz ty, polski chłopie,
Inny pomnik na okopie...
I tam kose błyskawicę!
I tam napis Raclawice!
Jeno trwalszy, niż z granitu
Napisz zory, napisz światu!
I tam Polskę — bólu w twarz
I tę drugą, co się marzy!
I tam stoisz w świetle białej
Taki wielki, jak wiek cały!

Ale masz ty pomnik żywy!
Raclawickie bujne niwy!
Na tych niwach z złotym kłosem
Wiatr podzwania twoim głosem!
Na tych niwach w każdej wiosnie
Ten twój pomnik cichy rośnie,
W każde lato, w każde zniwa,
Ciska gromy, ciska śpiewa,
O tem samym, co ty, Chłopie!

Dano tobie, polski chłopie,
Zwykle miejsce na okopie...
Dano tobie miejsce dobre,
Gdzie potrzebne serce chrobre,
Gdzie potrzebne w bólu trwanie

Wielka wiara i kochanie!
Dano tobie za wspomnienia
Wiek niedoli wielk cierpienia...
Jak ten pomnik na okopie!

CHOCIAŻ reumatyzm i podagra najczęściej trapią starych ludzi, to i młodzież nie jest całkiem od nich wolna. Nikt nie może się uchronić przed niemi. Po użyciu sławnego na cały świat "Kotwicznego Pain Expelleru" doznaje się od razu ulgi. Tylko 25 i 50 centów za buteleczkę.

Introligatornia W. Dyniewicza,

532 Noble st., Chicago, Ill.

Przyjmujemy wszelkie książki do oprawy po przystępnej cenie. Kto chce mieć oprawioną jaką książkę, niechaj nam ją przysła i napisze jaka ma być oprawa, skórkowa czy płócienna, a odwrotną pocztą otrzyma odpowiedź, ile oprawa będzie kosztowała wraz z przesyłką.

PISMA MICKIEWICZA

KOMPLETNE WYDANIE

6 Tomów

ozdobione blisko 100 ilustracjami

KOLODOWEMI

Wydanie niniejsze jest dobowym przedrukiem z wydania Lipskiego, dotąd najkompletniejsze, a zostało przez nas

uzupełnione artykułami dotąd w żadnym innem wydaniu niezawartymi.

W miękkiej oprawie wyszkie 6 tomów oprawa ozdobna \$2.00

W twardej oprawie płócienną z wykładanym tytułkiem 6 tomów \$3.00

Troć samo, kupując popularność, każdy tom po 60c.

Drukowane na pięknych papierach, oprawione w skórę i skórkę morską, wyłane brąz i tytułki, każdy tom oprawy ozdobnej i wszystkie 6 tomów w jednym futerale \$6.50

W. DYNIEWICZ,
532 NOBLE ST. CHICAGO, ILL.

Dla chcących się nauczyć języka angielskiego

mamy następujące podręczniki:
ANGLO-POLISH LEXICON by J. J. Baranowski. Książka dla Amerykanów do uczenia się po polsku z dokładnym opisaniem każdego wyrazu jak się wymawia.

Cena w mocnej oprawie \$1.00
OLLENDORF Teoretyczno-praktyczna METODA nauzenia się czytać, pisać i mówić po angielsku w sześciu miesiącach, z oryginalnymi dyktami przełożeniami i do użytku Polaków zaadaptowanymi. Dwa tomy. I tom Gramatyka, II tom Klucz. W mocnej oprawie, Cena \$2.00

POSTĘPNY polsko-angielski, książka dla Polaków w Ameryce dla łatwego nauzenia się po angielsku; z objaśnieniem każdego wyrazu jak się ma wymawiać, wypracował Wł. Dyniewicz, przejrzało, poprawione i znacznie powiększone a mianowicie dodane są rozmoowy i różne listy w polskim i angielskim języku. Cena..... 30c.

HEUSNERA SAMOCZĘSNE polsko-angielski z objaśnieniem każdego wyrazu po polsku jak się ma wymawiać, wypracował Wł. Dyniewicz, przejrzało, poprawione i znacznie powiększone a mianowicie dodane są rozmoowy i różne listy w polskim i angielskim języku. Cena..... 30c.

SŁOWNIK POLSKO-ANGIELSKI i Angielsko-Polski przez prof. O. Callier i W. Kiersta. Nowe wydanie. Rozmiar 6x4½ cala, 830 str. w twardej oprawie. Cena \$1.00

W. Dyniewicz
532 Noble st. Chicago, Ill.

<

HENRYK SIENKIEWICZ

KRZYŻACY

POWIEŚĆ W CZTERECH TOMACH

Tom I.

(Ciąg dalszy.)

— Opat zjedzie lada dzień...

— Myślicie? — spytał Maćko, poczem ozwał się znów: — Wreszcie co tam takie ślubowanie, kiedy Jurand wręcz mu powiedział, że dziewczki nie da! Czy ja innemu obiecał, czy na służbę Bożą ochwiarował, tego ja nie wiem, ale wręcz powiedział, że nie da...

— Mówiłem wam, — zapytał Zych, — że opat tak Jagienkę miłuje, jakby była jego. Ostatni raz to jej rzekł tak: "Krewnych mam jeno po kądzieli, ale z tej kądzieli więcej będzie nieci dla ciebie, niż dla nich."

Na to Maćko spojrział niespokojnie, a nawet podejrzliwie na Zycha i dopiero po chwili odpowiedział:

— Naszej krzywdy przeciebyście nie chcecie...

— Za Jagienkę pójdą Moczydoly — rzekł wymijająco Zych.

— Zaraz?

— Zaraz. Innejbym nie popuścił, a jej popuszczę.

— Bogdaniec i tak w połowie Zbyszków, a da Bóg zdrowie, to mu go zagospodaruję, jako się patrzy. Miłujecież wy Zbyszka?

Na to Zych począł mrugać oczyma i rzekł:

— Gorzej to, że jakoś Jagienka, byle kto o nim wspominał, zaraz się do ściany obraca.

— A jak wspomnienie innych?

— Jak innego wspomne, to jeno prychnie i powiada: "czegóż?"

— A no widzieli. Da Bóg, że przy takiej dziewczce zapomni Zbyszek o tamtej. Ja stary, a teżbym zapominał... Napijcie się miodu?

— Napiję się.

— No, opat... juści mądry człowiek! Bywają między opatami, jako wiecie, całkiem świeccy ludzie, ale ten, choć między mnichami nie siedzi — przecie jest ksiądz — a ksiądz zawsze lepiej poradzi od zwykłego człowieka, bo i na czytaniu się zna i z Duchem św. jest w pobliżności. A wy, że dziewczynnie zaraz Moczydoly puście — to słusznie. Ja też, byle Pan Jezus do zdrowia pomógł, co będę mógł Wilkowi z Brzozowej kmielców odmówić, to odmówię. Po żrebiu dobrej ziemi każdemu dam, bo w Bogdanu ziemi nie brak. A Wilkowi niech się na Boże Narodzenie pokłonią i do mnie przyjdą. Albo to im nie wolno? Z czasem, to i gródek w Bogdanu zbuduję, godny kasztelik z dębów i z rowem wokół... Zbyszek i Jagienka niech sobie ninię na polowiczko razem chadzają... Myślę, że i śniegu niezadługo czekać... Wzwyżczaj się jedno do drugiego — i chłopak o tamtej zapomni. Niech sobie chadzają. Co tam długo gadać! Dalibyście mu Jagienkę, czy nie dali?

— Dałbym. Zdawna my to przecie uradzieli, żeby jedno było dla drugiego, a Moczydoly i Bogdaniec dla naszych wnuków.

— Grady! — zawołał z radością Maćko. — Da Bóg, że posypie się ich jak gradu. Opat będzie nam ich krzei...

— Byle nadażył! — zawołał wesoło Zych. — Ale was, to już dawno w takiej wesołości nie widziałem.

— Bo mi pocieszno w sercu... Zadziora wyszła, a co do Zbyszka, wy się o niego nie bójcie. Wczoraj, jak Jagienka na koni siadała... wście... wiatr dał... Pytam ja tedy Zbyszka: "Widziałeś?" — a jego zaraz cięgoty wzięły. I tom też zmiarkował, że z początku mało ze sobą gadali, a teraz jak razem chodzą, to ciągle jedno ku drugiemu szyję obraca, i tak uradzają... uradzają!... Napijcie się jeszcze.

— Napiję się...

— Za zdrowie Zbyszka i Jagienki!

XIII.

Stary Maćko nie mylił się, mówiąc, że Zbyszek i Jagienka radzi z sobą przestają, a nawet, że tęsknią do siebie. Jagienka pod zorem odwiedzin starego Maćka przyjeżdżała częstokroć do Bogdanca, z ojcem lub samą, Zbyszek przez samą wdzięczność wpadał co czas jakiś do Zgorzelic, więc wraz z upływem dni wyrodiła się między nimi blińska zażyłość i przyjaźń. Poczęli się lubić i chętnie z sobą "uradzać", to jest rozmawiać o wszystkim, co ich mogło obchodzić. Było też trochę wzajemnego podziwu w tej przyjaźni, albowiem młody i śliczny Zbyszek, który i na wojnie się już wstawiał, i w gonitwach brał udział, i na pokojach królewskich bywał, wydawał się dziewczynie w porównaniu z takim Cztanem z Rogowa lub z Wilkiem z Brzozowej, prawdziwym dworskim rycerzem i niemal królewiczem, jego zaś zdumiewała chwilami uroda dziewczyny. Myślał wiernie o swojej Danusi, nieraz jednak, gdy spojrział niespodzianie na Jagienkę, czy to w lesie, czy w domu, mimowoli mówił sobie: "Hej! to ci lania!" — gdy zaś wziawszy ją pod boki, wsadził na konia i wyczuwał pod dłońmi jej cięstwo, jakby z kamienia wykrzesane ciało, to aż go ogarniał niepokój i — jak powiadał Maćko: — "brały go cięgoty", a zarazem coś poczyniało mu chodź po kościach i morzyć go, niby sen.

Jagienka z natury harda, skora do wyśmiewania, a nawet zaczepna, stawała się stopniowo z nim coraz pokorniejsza, zupełnie jak służka, która tylko w oczy patrzy, w cembry usługuje i dogodzić, on zaś rozumiał tę jej wielką przychylność, był jej wdzięczny i coraz mu milej było z nią przestawać. W końcu, zwłaszcza od

czasu, gdy Maćko począł pijać niedźwiedzie sadło, widywali się prawie codziennie, a po wyjściu szczebrzucha z raby, wybrali się razem na bobry po świeży skrom, do gojenia bardzo potrzebny.

Wzięli kusze, siedli na koni i pojechali na przód do Moczydół, które miały być w przyszłości wianem Jagienkowem, potem pod las, gdzie zostawili konie pacholowi i dalej poszli piechotą, gdyż przez gęstwę i mokradła trudno było przejechać. Po drodze pokazała Jagienka za rozległą, pokrytą szuwarami łąką, siną wstęgę lasu i rzekła:

— To bory Cztana z Rogowa.

— Tego, któryby cię rad wziął?

A ona poczęła się śmiać:

— Wziąłby, zebym się jeno dała!

— Łaćnie mu się obronisz, mając Wilka do pomocy, który, jako słyszałem, na tamtego zęby szczyrzy. I dziwno mi to nawet, że się jeszcze nie pozwalali na śmierć.

— Bo tatulo, jadąc na wojnę, powiedział im tak: "Jeśli się pobijecie, to żadnego na oczy nie chce widzieć". To i cóż mieli robić? Jak są w Zgorzelicach, to na się sapią, ale potem piją razem w gospodzie w Krześni, póki pod ławy nie pozlatują.

— Głupie chlopy!

— Czemu?

— Bo jak Zycha nie było doma, powinien był jeden albo drugi nastąpić na Zgorzelice i siłą cię brać. Cóżby Zych uczynił, jeśliby wróciwszy, znalazł cię z dziećmi na ręku.

A modre oczy Jagienki zaiskrzyły się odrazu.

— To myślisz, zebym się była dała? A czy to w Zgorzelicach niema ludzi, a ja to nie umiem chycić oszczeru albo kuszy? Niechby spróbowali! Pognałabym ja każdego do domu, jęszczębym sama Rogów, albo Brzozową najechała. Wiedzieli tatulo, że mogą przepieczenie na wojnę iść.

I tak mówiąc, poczęła marszczyć swe śliczne brwi i potrząsać tak groźnie kuszą, że aż Zbyszek roześmiał się i rzekł:

— No, tobie rycerzem być, nie dziewczyną.

Ona zaś, uspokoiwszy się, odrzekła:

— Cztan mnie strzegł od Wilka, a Wilk od Cztana. Byłam ci ja zresztą pod opatową opieką, a z opatem lepiej nikomu nie zadzierać...

— O wa! — odpowiedział Zbyszek — wszyscy się tu opata boją! A ja, niech mi tak święty Jerzy pomaga, jako ci mówię prawdę, że nie bojałbym się ni opata, ni Zycha, ni zgorzelnickich osaczników, ni ciebie, jeno bym cię brał...

Na to Jagienka zatrzymała się na miejscu i podniósłszy oczy na Zbyszka, spytała jakimś dziwnym, miękkim i przewlekłym głosem:

— Brałbyś?...

Poczem usta jej rozchyliły się i czekała odpowiedź, zarumieniona, jak zorza.

Lecz on widocznie myślał tylko o tem, coby uczynił na miejscu Cztana lub Wilka, po chwili bowiem potrząsnął swoją złotą głową i mówił dalej:

— Co tu dziewczę z chłopami wojować, kiedy jej trzeba za męża! Nie zdarzyli się trzeci, to jednego z nich musisz wybrać, bo jakże?

— Ty mi tego nie powiadaż — odpowiedziała smutno dziewczyna.

— Bo co? Dawnom tu nie bywał, więc nie wiem, zali tu jest kto koło Zgorzelic, któryby ci się więcej udał?...

— Hej! — odrzekła Jagienka. — Daj spokój! I szli dalej w milczeniu, przedzierając się przez gęstwę tembadij zbitą, że krze i drzewa pokryte były dżikiem chmielem. Zbyszek szedł naprzód, rozrywając zielone zwoje, łamiąc tu i ówdzie gałęzie, Jagienka zaś podążała za nim z kuszą na plecach, jak jakowaś boginka myśliwa.

— Będzie — rzekła — za tą gęstwą głęboka struga, ale wiem miejsce, gdzie jest bród.

— Mam skórzynę za kolana, to i sucho przejdziem — odparł Zbyszek.

Jakoż po jakimś czasie trafili na strugę. Jagienka, znająca dobrze moczydolskie lasy, odnalazła z łatwością bród, pokazała się jednak, że rzeczulka nieco wezbrała od deszczów i że woda jest dość głęboka. Wówczas Zbyszek, nie pytając, chwycił dziewczynę na ręce.

— Przeszłabym i tak — rzekła Jagienka.

— Trzymaj się szyi! — odpowiedział Zbyszek.

I szedł zwolna przez rozlaną wodę, próbując za każdym krokiem nogą, czy nie trafi na głębinę, dziewczyna zaś przylatywała się wedle rozkazu do niego, wreszcie gdy już byli niedaleko drugiego brzegu, rzekła:

— Zbyszku!

— A no?

— Nie pójdem ni za Cztana, ni za Wilka...

On tymczasem doniósł ją, spuścił uważnie na szczyrk i odpowiedział nieco wzburzony:

— A niech ci ta Bóg da jak najlepszego!

Nie będzie on miał krzywdy.

Do Odstajanego jeziora nie było już daleko. Jagienka idąc teraz na przód, odwracała się niekiedy i, kładąc palce na usta, nakazywała Zbyszkowi milczenie. Szli wśród kęp łozin i szarych wierzb po gruncie mokrym i niskim. Od prawej strony dolatywały ich gwary ptasie, którym dziwił się Zbyszek, gdyż była to już pora odlotu.

— Tam oparzelisko — szepnęła Jagienka — gdzie kaczki zimują, ale i w jezioru woda jeno z brzegu na wielkie mrozy zamarza. Obacz, jako dymi!

Zbyszek spojrział przez łożynę i spostrzegł przed sobą, jakoby tuman mgły: było to Odstajane jezioro.

Jagienka znów przyłożyła palec do ust i po chwili doszli.

Dziewczyna pierwsza wczolgnęła się cicho na grubą, starą wierzbę, pochyloną całkiem nad wodą, Zbyszek poszedł za jej przykładem, i przez długi czas leżeli spokojnie, nie widząc przed sobą nic z powodu mgły, słysząc tylko żałosny pisk czajek i ribitew nad głowami. Wreszcie jednak powiał wiatr, zaszleścił łożyną, żółciącymi liśćmi wierzb, i odsłonił zapadłą ton jeziora, zmarszczoną nieco od powiewu i pustą.

— Nie widać? — szepnął Zbyszek.

— Nie widać. Cichaj!...

Jakoż po chwili wiatr opadł i nastała cisza zupełna. Wówczas na powierzchni wody zaczęła się jedna głowa, potem druga — wreszcie znacznie bliżej spuścił się do wody z brzegu duży bób, że świeżo uciątej gałęzią w pysku i poczęł płynąć wśród rzęsy i kaczek, podnosząc paszczę w górę i holując gałąź przed sobą. Zbyszek leżąc na pniu poniżej Jagienki, ujrzał nagle, jak lokcie jej poruszyły się cicho, a głowa pochyliła się ku przodowi, widocznie mierzyła do zwierza, który nie podejrzując niebezpieczeństwa, przepływał nie dalej niż pół strzelenia, ku niezaroślej toni.

Wreszcie zawarczała ciciwa kuszy, a jednocześnie głos Jagienki zawołał:

— Jest! jest!...

Zbyszek wdrapał się w gnieniu oka wyżej i spojrział przez gałęzie na wodę: bób to zanurzył się, to wypływał na powierzchnię, koziołkując przytem i ukazując chwilami jaśniejszy od grzbietu brzuch.

— Dobrze dostał! zaraz się uspokoi! — rzekła Jagienka.

I zgadła, gdyż ruchy zwierza stawały się coraz słabsze, a po upływie jednej zdrowaśki, spłynął na powierzchnię, brzuchem do góry.

— Pójdę po niego — rzekł Zbyszek.

— Nie chodź. Tu z brzegu jest mułu na kilku chłopów. Kto nie wie, jak sobie poradzić, utopi się napewno.

— To jakże go dostaniemy?

— Już on wieczorem będzie w Bogdanu, niech cię o to głową nie boli; a nam czas do domu...

— Aleś go dobrze ustrzeliła!

— Ba! nie pierwszego!...

— Inne dziewczki boją się i spojrzeć na kuszę, a z taką, to choćby całe życie po boru chodzić!...

Jagienka, słysząc tę pochwałę, uśmiechnęła się z radością, ale nie odrzekła nic, i poszła tą samą drogą przez łożynę. Zbyszek począł wypytawać o żeremia bobrowe, ona zaś opowiadała mu, ile jest bobrów na Moczydółach, ile na Zgorzelicach, i jak sobie po pagórkach i drogach bobrują.

Nagle jednak uderzyła się dłonią po biodrze:

— Ot! — zawołała: — zabaczyłam grotów na wierzbie. Czekaj!

I nim zdążył odpowiedzieć, że sam po nie pójdzie, skoczyła jak sarna z powrotem, a po chwili znikła mu z oczu. Zbyszek czekał i czekał, aż wreszcie poczęł się dziwić, dlaczego jej tak długo niema.

— Chyba pogubiła groty i szuka ich — rzekł sobie — ale pójde obaczyć, czy jej się co nie stało...

Zaledwie jednak przeszedł parę kroków, gdy dziewczyna zjawiła się przed nim z kuszą w ręku, że śmiejącą się rumianą twarzą i z bobrem na plecach.

— Dla Boga! — zawołał Zbyszek: — a ty jakęś go wyłowiała?

— Jak? wlażam do wody i tyła! mnie nie pierwszyna, a ciebie nie chciałam puścić, bo kto tam nie wie, jak pływać, zaraz go muł wciągnie.

— A jam ci tu czekał, jak kto głupi! Chytra z ciebie dziewczka.

— No to i co? Miałam się przy tobie rozdziewać, czy jak?

— Toś i grotów nie zapomniła?

— A nie, jeno chciałam cię odwieść od brzegu.

— Ba, a zebym tak za tobą poszedł, to bym dopiero dziwo zobaczył. Byłoby się nad czem cudować! Hej!...

— Cichaj!

— Jak mi Bóg miły, takem już szedł.

— Cichaj!...

Po chwili zaś, chcąc widocznie odwrócić rozmowę, rzekła:

— Weźmij mi warkocz, bo mi okrutnie plecy moczy.

Zbyszek chwycił jedną ręką warkocz blisko głowy, drugą zaś poczęł go wykręcać, mówiąc przytem:

— Najlepiej go rozpleść, to wiatr zaraz wysuszy.

Lecz ona nie chciała tego czynić, z powodu gęstwy, przez którą musieli się przedierać. Zbyszek wziął teraz bobra na plecy, Jagienka zaś idąc na przód, mówiła:

— Prędko teraz Maćko wyzdrowieje, bo na rany nie masz nad niedźwiedzie sadło do środka, a bobrowy skrom na wierzch. Za jakie dwie niedziele na koni będzie siadał.

— Daj-że mu Boże! — odrzekł Zbyszek.

— Czekam też tego, jak zbawienia, bo mi ni jak od chorego odjechać, a ciężko i tu siedzieć.

— Ciężko ci tu siedzieć? — spytała Jagienka.

— Czemu to?

— To ci nie Zych nie mówił o Danusi?

— Coś mi tam mówił... Wiem... ona cię na łączkę nakryła... wiem!... — mówił mi także, że każdy rycerz ślubu jakowś czyni, że będzie swojej pani służył... Ale powiadał, że to nie taka służba... bo poniekiedy, choć żeniaty, a też jakowś pani służy... A ta Danusia, Zbyszeku to co? — powiadał!... co ona Danusia?

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Coś niebywalego — u Michała Wojteckiego!
Polecam Szanownym Rodakom
WIELKI WYBÓR
Pierścieni, Bizuterii, Zegarków, Dyamentów
i p. t. w. bardzo niskich cenach.

Elegancka Spółeczka de krawata z Białym, emaliowanymi Orłem
Polskim, szczyrzo-żółta, za \$2.50
TA SAMA, czystego srebra, za \$1.00
Złoty Pierścień z Polskim Herbem, pięknie emaliowany \$9.00
Bielok do Lancuska, czyli Wielkość z Białym Orłem Polskim
na czerwonym tle, na drugiej stronie gładki do monogramu,
albo innego znaku, szczyrzo-żółty za \$3.00
DRTU! (szczyrzo-żółty) za \$3.75
Inne Bieloki Gold Filled gwarantowane na 5 lat z Orłem Polskim
lub Herbem Polskim za \$3.75

Powysze towary wysyłamy tylko przy
odborze za gotówkę, resztą przez C. O. D. lub
Money Order lub z góry opłacone.
Kto nie płaci gotówką opłaca przesyłkę.
Piszcie do Towarzystwa wszelkie zapytania
PISZCIE DO NASZ WIELKI ILLUSTROWANY
KATALOG ZEGARKÓW, ZEGARKÓW,
I WSKLEKIEJ BIZUTERII.
M. WOJTECKI
Zegarmistrz i Jubiler
677 MILWAUKEE AVE., CHICAGO, ILL.

DO POLSKICH ROBOTNIKÓW.

Jeżeli chcecie być własnym panem, chcecie zapewnić sobie i swojej rodzinie byt i utrzymanie na starość, jeżeli chcecie być zamożnym i zadowolonym, a twoje dzieci zdrowe i szczęśliwe, to poruż zakopane fabryki, zdradliwe kopalnie i przepiękne miasta, a osiedlić się w Polskiej kolonii w okolicy Thorp, Poznania i Lohilina w środkowym Wisconsin, gdzie tysiąc polskich farmerów zamieszkuje, którzy od nas grunta kupili, w kilku latach się dorobili, a dzisiaj są zamożni, szczęśliwi i nie myślą z tamtąd uciekać, jak to uczynił zmieszany są ci, którzy zakupili grunta w Waspington, Oregon, Missouri lub na południu a zwabieni zostali tam fałszywymi obietnicami i ogłoszeniami.

Komisja Kolonizacyjna Z. N. P. osobiście zbadała Kolonię i grunta nasze a przekonawszy się, że są dobre i odpowiednie na kolonizowanie, poleci je wazy atkim Polakom. Zachwalając gruntów naszych nie mamy zamiaru, bo dostatecznym powodem jest to, że setki polskich farmerów znalazło u nas dobrobyt i przyszłość i sami to poświadczyć mogą. Grunta sprzedajemy na łatwe wypłaty, których żadna nas kompania dać nie może. Spieszcie się z zakupem, zanim najlepsze ziemie wybrane zostaną. Piszcie po oplat, napy i informacje zaraz do właściciela.

M. DURSKEI, Dep. 5

285 Armitage Ave. cor. Robey st.

Chicago, Ill.

POLSKA APTEKA, 257 Hanover street, 257 Boston, Mass.

Pełny wybór różnych aptecznych towarów krajowych i zagranicznych.
W aptece zawsze Polski Doktor udziela bezpłatnej porady
na wszelkie choroby.

Oznajmienie.

W obecnych czasach przybywa wielu Polaków do Ameryki, a język angielski jest tu koniecznym. Dlatego postanowiliśmy dla ułatwienia nauzenia się języka angielskiego sprzedawać

Pośrednik Polsko-Angielski

po 30 centów z przesyłką pocztową.

Jest to najlepszy i najstarszy pośrednik dla Polaków w Ameryce, w którym opisany jest każdy wyraz, jak się ma wymawiać, oprócz tego są różne rozmowy, używane w życiu codziennym. Listy w polskim i angielskim języku, wogóle jest to najprzystępniejszy sposób do nauzenia się szybko języka angielskiego. Opracował i poprawił W. Dyniewicz. Piszcie pod adresem:

Władysław Dyniewicz,

532 Noble st.,

Chicago, Ill.

Słynny na cały świat i znany jako najlepszy specjalista

CHOROBY NERWOWE I CHRONICZNE

DR BADGER

posiadający najlepsze dyplomy i mający przeszło trzydzieści lat ekiperency w leceniu rozmaitych cierpień ludzkości. Wyleczył tysiące ludzi z niebezpiecznych chorób, którzy z wdzięczności rozgłaszają imię Dr. Badger i polecają aym znajomym, nazywając go dobrym Samarytaninem obecnego wieku.

DR. BADGER LECZY

mężczyzn, niewiasty i dzieci.

Jego porady są bezpłatne a warte i pełne współczucia. Jego skuteczność w leceniu jest dowiedziona przez setki podziękowań od wyleczonych. Jemu pacjentów, Dr. Badger leczy wszystkie choroby skutecznie. Specjalnością jego jest wleczenie zastarzałych chorób nerwowych i reumatyzmu, kataru głowy, nosa, gardła i kanałów oddechowych, kataru żołądka, tężyczki, liszaj, parchołów, wyrazów, zastarzałych ran, żyliznowatych chorób pochodzących z krwi, osłabienia, jakiegokolwiek skutkami wszelkie CHOROBY KROKIEK a zwłaszcza zastarzałe CIĘŻKIE NACIEŻNIE. On swą skuteczność uważa na wszystkie CHOROBY PRZYJATNE i szkodliwe (czy to należy do lub z niedługim przekazem) i leczy je prędko i skutecznie. Nie trzeba się wstydzić, lecz leczyć natychmiast, gdyż zaniedbanie nie się sprawdzić gorzej nastąpi i zle skutki na przyszłość. Każdy cierpiący powinien bezwzględnie pisać do niego o poradę, alek, opisać swoje cierpienie, podać swój wiek i pisać i załączyć fotografie włosów 12 centów znaczek pocztowy w liście a natychmiast otrzyma PORADĘ DARMO, czy choroba jest wyleczalna lub nie. Można pisać po polsku, słowacku, czesku, angielsku lub niemiecku. Adres:

Dr. L. A. Badger, 1019 Madison st., Toledo, Ohio.**WINHOLTA ZŁOTA MASC.**

Wiele osób, wyleczonych tą cudowną maścią często powiada: "Dlaczego to nie ogłaszacie w gazetach tej maści, alby każdy mógł się dowiedzieć i zaletach tej cudownej maści poczuć?" Dla tego ogłaszamy Złotą Maść jako lekarstwo skuteczne na następujące choroby: Wyryny skórnę, wargy, liszaj, wrzody, pęcherze, strupy, zastarzałe rany, oparzenia, wyryny febryczne, okaleczenia, otwarte rany, żylizny itp. Maść ta jest tak skuteczna, że nie było jeszcze przypadków, aby nie pomogła, chyba, że wyndek ten trwał już kilka lat. Podajemy tu poświadczenia wielu lekarzy, ale wszystkie mi nie nie pomogły. Przypadkiem dostaliśmy od meji przyjaciółki Pańskiej Złotej Maści, która wyleczyła ma ranę w trzech tygodniach, za co zasłała nam moje podziękowanie. — Z uszanowaniem, Marya Jendrychowa. — Maść ta sprzedawana jest z przesyłką po 50 centów. Pieniądze należy przesyłać przez Money order lub w znaczkach pocztowych do: Winholt, lekarz, Milwaukee 1 Erie ulice, Chicago, Ill. Piszcie, w której gazecie wyczytaliście to ogłoszenie.

PRZYSŁIJCIE NAM TYLKO \$1.00.

a posłemy wam

najmocniejszą, najtrwalszą i najłagodniejszą h rmonikę kiedykolwiek wyrabianą. Ciemni ludzie się gra na niej, tem jest lepsza. Rozmiar jest 15x26 cali. Harmonika ta jest profesjonalna. Używana najczęściej po weselach i zabawach, hebanowa, oprawa, sprzężony są nowe patenty, prędko do naprawienia bez rozbiierania harmoniki. Klucze są z perłowej mać, mocno okute rogi niklowe, otwarta klawiatura, 10 kluczy, 2 basy, 8 satopy, 8 rzędów piszczałek. Cena tylko \$3.75. Warty najmniej \$9.00. Ponieważ harmonikę tę sprzedawamy po kilka set odrazu, dlatego możemy ją tak tanio sprzedać. Piszcie do nas po Wielki Katalog Polak różnych przedmiotów, załączając 5c na przesyłkę. Adresować należy:

The Pulaski Mail Order House.

816 N. Hamlin Ave.

Chicago, Ill.

